

Eesti finantsteenuste turg 31. detsembri 2016 seisuga

Ülevaates on kajastatud Finantsinspektsiooni
järelevalve alla kuuluvate ettevõtete Eestis
osutatud teenused

Sisukord

1.	Finantsturu üldine areng	3
2.	Eraklientide jaotus teenuste kaupa	5
3.	Elukindlustus	6
	3.1. Elukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid	8
4.	Kahjukindlustus	9
	4.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid	11
5.	Investeerimis- ja pensionifondid	14
6.	Teise pensionisamba väljamaksed	17
7.	Portfelliavalitsemine	18
8.	Makseteenused	20
9.	Krediitiasutuste väljastatud laenud	21
10.	Krediidiandjate väljastatud laenud	25
11.	Hoiustamine	27

1. Finantsturu üldine areng

2016. aasta tõi finantsturul kaasa erisuunalisi arenguid, mis kajastavad praegusi suundumusi Eesti majanduses. Vabatahtlike pikemaajaliste säästmis- ja investeerimisteenuste mahu kasv, mis oli eelmistel aastatel aeglustunud, hakkas 2016. aastal kiirenema. Tarbimise¹ finantseerimiseks võetud teenuste maht suurenes endiselt jõudsalt.

Hoiuste koondjääk kasvas 2016. aastal 5% ehk 798 miljoni euro võrra. See kasv toetus nõudmiseni ja üleööhoiustele (lisandus 855 miljonit eurot), eelkõige endiselt madalate intressimäärade tõttu. Tähtajaliste ja säästuhoiuste jääk vähenes 37 miljoni euro võrra. Hoiuseid oli 2016. aasta lõpu seisuga kokku 16,3 miljardi euro väärtuses.

Pankade laenuportfellide² koondjääk kasvas 2016. aastal 6% ehk 1 miljardi euro võrra³. Aasta lõpu seisuga oli pankade laenuportfellide suuruseks 17,8 miljardit eurot. Uue teenusena on lisandunud krediidiandjate väljastatud laenu, mille maht oli aasta lõpus 0,7 miljardit eurot⁴.

Investeerimisteenuste mahud on kasvanud, eriti fondi-sektoris. Lisaks pensionifondide mahu 18% kasvule suurenes

2016. aastal kinnisvarafondide varade maht 61%. Samas investeringud välisfondidesse⁵ ja muud investeringud finantsinstrumentidesse kahanesid, mõlemad aastaga 4%. Individuaalportfellide koondmaht kasvas 5%.

Kokkuvõttes kasvas 2016. aastal säästmisele ja investeerimisele suunatud finantsteenustesse – sh investeerimis- ja pensionifondid, individuaalportfellid, muud finantsinstrumendid, tähtajalised ja säästuhoiused ning investeerimis- ja muud hoiused – paigutatud varade maht 5%, aasta lõpuks 10,2 miljardi euroni (2015. aasta lõpus oli 9,7 miljardit eurot⁶). Arvelduskontodel hoitavad vahendid kasvasid aga aastaga 7%, aasta lõpuks 12,9 miljardi euroni.

Kindlustusmaksete maht elukindlustuses kasvas 2016. aastal 3% ja moodustas 86 miljonit eurot. Laekunud kindlustusmaksete maht kahjukindlustuses kasvas 8%, ja moodustas 302 miljonit eurot.

Alates 2016. aastast on Finantsinspeksioonile kättesaadav ka krediidiandjate aruandlus, seega on nende väljastatud laenu andmed lisatud ka käesolevasse ülevaatesse.

Eesti finantsasutuste osutatud investeerimis- ja pangateenuste maht 2016. aasta lõpu seisuga (miljonites eurodes)

Teenus	Maht	sh Eesti residendist eraisikutele	
		maht	osakaal koguteenuses
Investeerimisfondid	742	-	-
Pensionifondid	3238	3238	100%
Eestis pakutavad välisfondid	505	102	20%
Investeerimisriskiga elukindlustuslepingute eraldised	242	242	100%
Individuaalportfellid	658	94	14%
Pangalaenu	17 770	7613	43%
Krediidiandjate laenu	741	741	100%
Nõudmiseni ja üleööhoiused	12 891	4543	35%
Tähtajalised ja säästuhoiused	3349	1614	48%
Investeerimis- ja muud hoiused	93	67	72%
Muud finantsinstrumendid	1406	330	23%

1 Statistikaameti andmetel kasvas eratarbimine 2016. aastal 2,6%.

2 Laenu sisaldavad ka Eestis krediidiandjate väljastatud laene.

3 Krediidiandjate väljastatud laenu kogumaht kasvas tegelikult 9%, ent see sisaldas ühe turuosalise laenu kontserni sees (umbes 0,4 miljardit eurot).

4 Alates 21. märtsist 2016 teeb Finantsinspeksioon järelevalvet ka krediidiandjate ja -vahendajate üle, nende andmed on lisatud käesolevasse ülevaatesse.

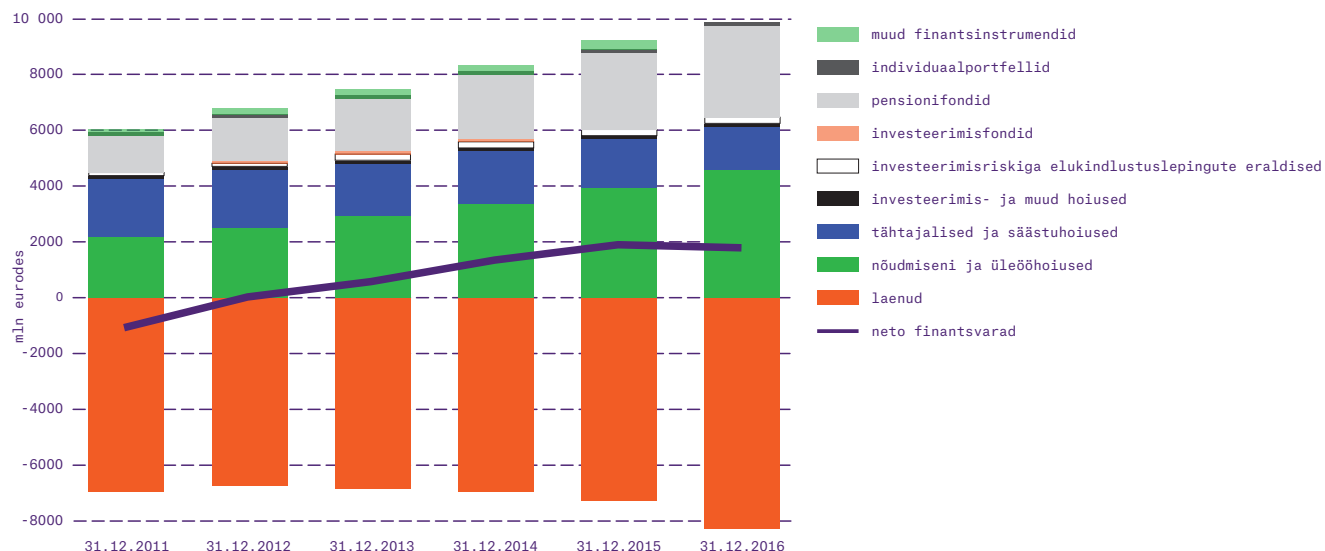
5 Et vältida mitmekordset andmete näitamist, on välismaistesse investeerimisfondidesse tehtud investeringutest maha arvestatud Eesti kindlustusasutuste ning investeerimis- ja pensionifondide investeringud.

6 Finantsvarade hulka on lisatud ka Eesti krediidiandjate väärtipaberikontodel hoitavad väärtipaberid.

2016. aastal olid Eesti residentidest eraisikute finantsvarad suuremad kui nende kohustused: finantsvarade maht oli aasta lõpus 10,2 miljardit eurot, samal ajal kui finantskohustuste jääk oli 8,4 miljardit eurot. Eesti residentidest eraisikute neto finantsvarad ulatusid seega aasta lõpus 1,8 miljardi

euroni. 2016. aasta jooksul neto finantsvarad küll vähenesid (2015. aasta lõpus oli nende maht 1,9 miljardit eurot), aga eelkõige seetõttu, et andmete hulka lisandusid krediidiandjate laenud. Ilma nendeta oleks finantskohustuste jääk olnud 7,6 miljardit eurot ja neto finantsvarad 2,5 miljardit eurot.

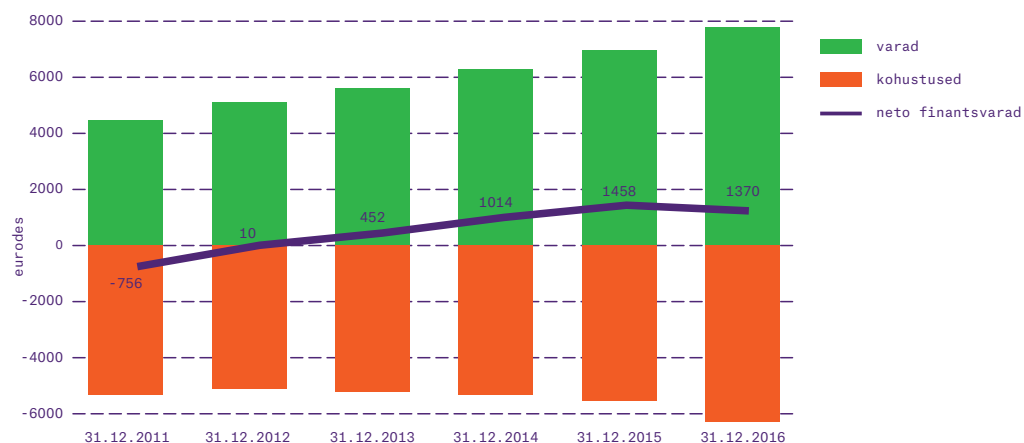
Eesti residentidest eraisikute finantsvarad ja kohustused

Eesti residentidest eraisiku keskmine varade maht oli 2016. aasta lõpus 7709 eurot ja laenude jääk 6339 eurot. Eraisiku keskmine neto finantsvara väärtus oli seega 1370 eurot

(2015. aasta lõpus 1458 eurot). Ilma krediidiandjate laenu-deta oleks keskmine neto finantsvara kerkinud aasta lõpuks 1932 euroni.

Eesti residentidest eraisiku keskmised neto finantsvarad

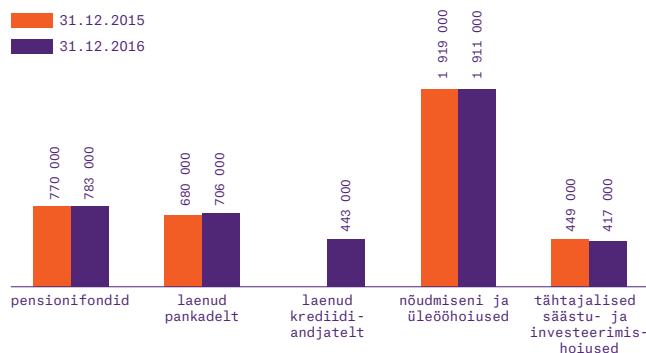

2. Eraklientide⁷ jaotus teenuste kaupa

Finantsinspektsioonile teadaolevate⁸ lepingute arvu järgi on Eesti enimkasutatud teenus nõudmiseni hoius ehk arvelduskonto. Eraisikutele kuulus 2016. aasta lõpu seisuga 1,911 miljonit arvelduskontot⁹ (paljudel eraisikutel on mitu arvelduskontot). Viimastel aastatel on eraisikute arvelduskontode arv siiski vähenenud: näiteks viis aastat tagasi ehk 2011. aasta juuni lõpus oli arvelduskontosid 2,484 miljonit.

Populaarsuselt teine eraisikute finantstooode on laenu. 2016. aasta lõpu seisuga oli eraisikutega sõlmitud 1,149 miljonit laenulepingut¹⁰. Isikute arv, kes olid sõlminud lepingu pensionifondidega, kasvas aastaga 770 tuhandelt 783 tuhandeni. Tähtajaliste, säästu- ja investeerimishoiuste lepingute arv kahanes samal ajal 449 tuhandelt 417 tuhandeni.

Eraisikute lepingute arv finantsteenuste kaupa

⁷ Klient tähendab ühe lepingu omanikku.

⁸ Kuna Euroopa Liidu nõuded on muutunud, ei ole siin toodud kindlustuse valdkonna lepingute arvu.

⁹ Krediitiasutustes avatud arvelduskontod, mille rahaline jääk on positiivne.

¹⁰ Laenulepingud, mis on sõlmitud pankade ja teiste krediidiandjatega. Mõni isik võib olla sõlminud mitu laenulepingut.

3. Elukindlustus¹¹

Turujaotus:

Swedbank Life Insurance SE	39%
SEB Elu- ja Pensionikindlustus	25%
Compensa Life Vienna Insurance Group SE	23%

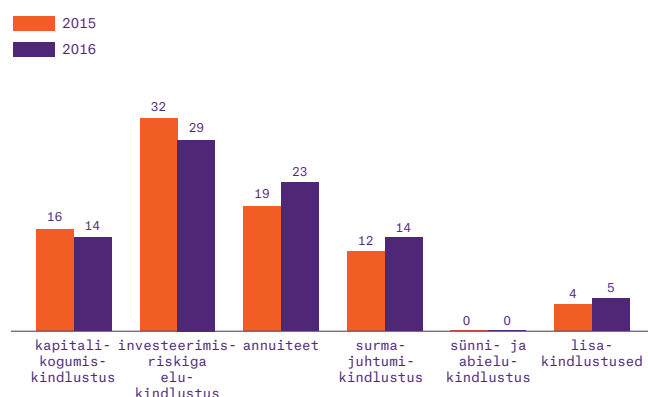
Teenuse maht:

2016. aastal laekus kindlustusmakseid 85,7 miljoni euro ulatuses

KINDLUSTUSMAKSED

2016. aastal kogusid elukindlustusseltsid Eestis kindlustusmakseid 85,7 miljoni euro väärtuses¹². Eelneval aastal koguti makseid 83,3 miljoni euro ulatuses ehk aasta võrdluses on kindlustusmaksete maht kasvanud 2,9%.

Kindlustusmaksed elukindlustusliikide kaupa (mln eurodes)

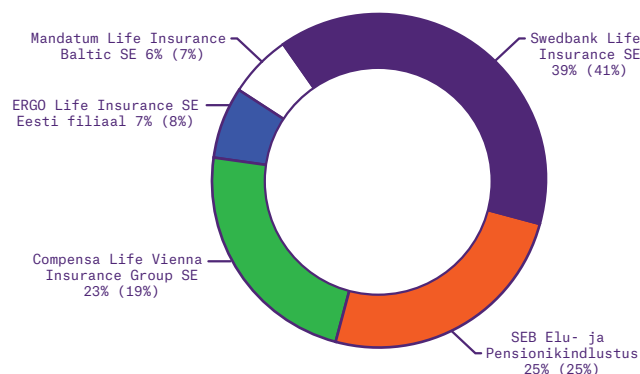
Suurim osa kindlustusmaksete kasvust tuli annuiteedi ja surmajuhtumikindlustuse maksetest. Annuiteedi kindlustusmaksete maht kasvas aastaga 19 miljonilt eurolt 23 miljoni euroni ning surmajuhtumikindlustuse maksete oma 12 miljonilt eurolt 14 miljoni euroni. Investeeringisriskiga elukindlustuse maksete maht samal ajal aga vähenes, 32 miljonilt eurolt 29 miljoni euroni. Kapitalikogumiskindlustuse maht kahanes 16 miljonilt eurolt 14 miljoni euroni.

Suurima mahuga toode on endiselt investeeringisriskiga elukindlustus, mis moodustas 2016. aastal 34% kõikidest elukindlustustoodetest (2015. aastal 39%). Populaarselt teine elukindlustusliik on annuiteet, mille osatähtsus oli 2016. aastal 26% (aasta varem 23%). Annuiteedi maksed on kasvanud peamiselt seetõttu, et teise pensionisamba lepingute maht on suurenenud¹³. Kolmandaks on tõusnud surmajuhtumikindlustus osakaaluga 17% (aasta varem 15%). Kapitalikogumiskindlustus moodustab samuti 17% kõigist elukindlustustoodetest (aasta varem 19%).

KINDLUSTUSPAKKUJAD

Kindlustusmaksete põhjal laekus 2016. aastal kolmele suurimale elukindlustusseltsile – Swedbank Life Insurance SE, SEB Elu- ja Pensionikindlustus ning Compensa Life Vienna Insurance Group SE – 87% kindlustusmaksetest (aasta varem 85%).

Elukindlustusseltside turu jaotus 2016. aastal laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2015. aasta)

2016. aastal kasvas endiselt Compensa Life Vienna Insurance Group SE kogutud kindlustusmaksete maht (23%), mille tulemusena tema turuosa suurenes (19%lt 23%ni). Kindlustusmaksete maht suurenes annuiteedi maksete toel. SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosa jäi 25% juurde. Teiste elukindlustusseltside turuosa vähenes, enim Swedbank Life Insurance SE oma, 41%lt 39%ni.

¹¹ 2016. aastal hakkas kehtima Solventsus II järelevalveraamistik, mistõttu on Finantsinspeksioonile esitatav aruandlus märgatavalt muutunud. Elukindlustuse ülevaate jaoks on seega kasutatud statistikaameti andmeid.

¹² Andmed ei sisalda väljastpoolt Eestit kogutud kindlustusmakseid.

¹³ Teise pensionisamba väljamaksete kohta loe täpsemalt 6. peatükist.

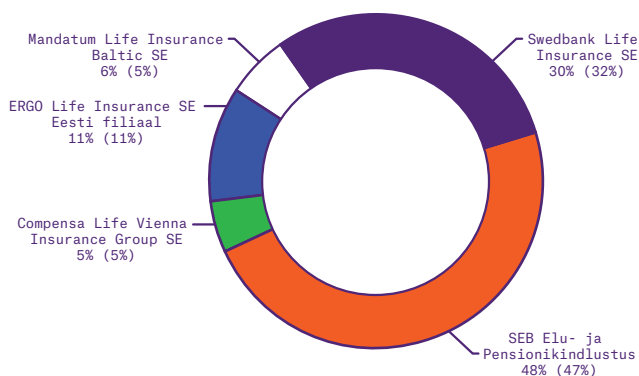
Kapitalikogumiskindlustuse maksete maht on aastaga vähenenud peaaegu kõikides elukindlustusseltsides (v.a Compensa Life Vienna Insurance Group SE). Kindlustusseltside turu jaotus ei ole siiski eriti muutunud. Eesti suurim kapitalikogumiskindlustuse teenuse pakkuja oli 2016. aasta lõpus SEB Elu- ja Pensionikindlustus, turuosaga 48%.

Investeeringuriskiga elukindlustuse maksete laekumine on vähenenud kõikides elukindlustusseltsides. Kindlustusseltside turu jaotus ei ole siiski eriti muutunud. Turuliider on endiselt Swedbank Life Insurance SE ning kuigi maksete maht on vähenenud, on nende turuosa suurenenud, 60%lt 61%ni.

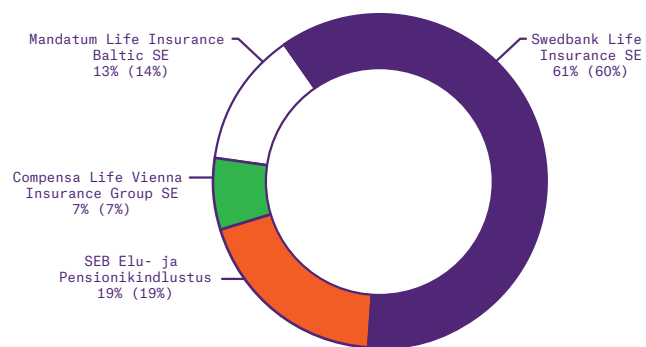
2016. aastal suurenes annuiteedi maksete laekumine Compensa Life Vienna Insurance Group SEs 30% ning SEB Elu- ja Pensionikindlustuses 49%. Selle tulemusena on nende turuosa kerkinud, vastavalt 67%lt 72%ni ja 13%lt 16%ni. ERGO Life Insurance SE Eesti filiaali turuosa vähenes, 20%lt 12%ni.

Surmajuhtumiskindlustuse pakujate turuosad on muutunud suhteliselt vähe. Suurima osa turust katab Swedbank Life Insurance SE, 64%ga, millele järgneb 26%ga SEB Elu- ja Pensionikindlustus.

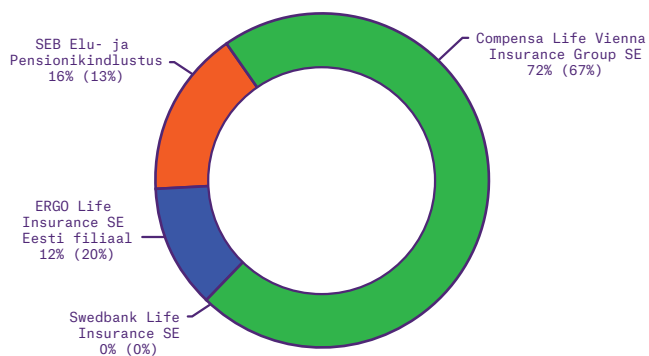
Kapitalikogumiskindlustuse turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

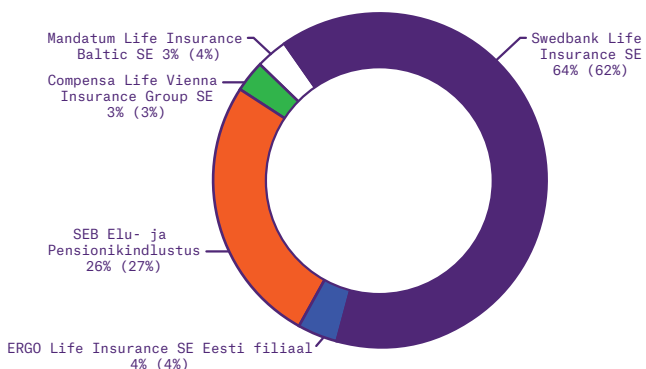
Investeeringuriskiga elukindlustuse turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Annuiteedi turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Surmajuhtumiskindlustuse turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

3.1. Elukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

Turujaotus:

KindlustusEst Kindlustusmaakler	61%
UADBB Aon Baltic Eesti filiaal	15%
Marks ja Partnerid Kindlustusmaaklerid	10%

Kliente:

810 vahendatud lepingut

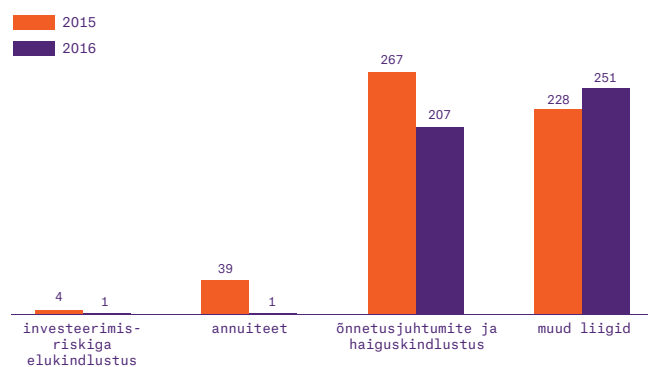
Teenuse maht:

2016. aastal vahendati kindlustusmakseid 459 tuhande euro ulatuses

VAHENDATUD KINDLUSTUSMAKSED

Finantsinspektsioonile laekunud andmete põhjal vahendasid 2016. aastal Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid elukindlustuse makseid kogusummas 459 tuhat eurot. Vahendatud kindlustusmaksete maht vähenes aastaga 15%. Maksed kahanesid peaaegu kõikide kindlustusliikide vaates, kõige enam aga annuitedi puhul.

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud kindlustusmaksed elukindlustuse liikide kaupa (tuhandetes eurodes)

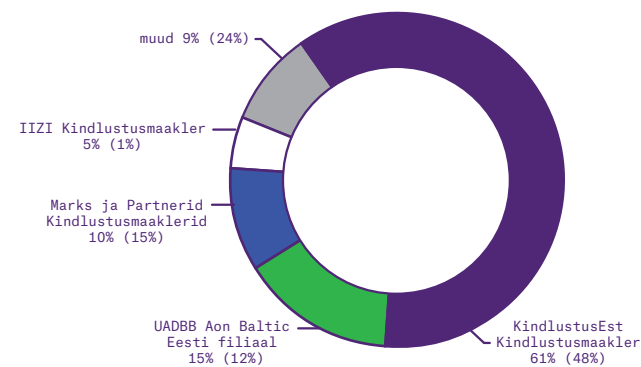
Kindlustusmaaklerid vahendasid 2016. aastal peamiselt õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse elukindlustuslepinguid ning muid elukindlustuslepinguid, vastavalt 207 tuhande ja 251 tuhande euro ulatuses. Muude elukindlustuslepingute seas oli endiselt kõike populaarsem kindlustusliik riskielukindlustus. Investeeringisriskiga elukindlustuse lepingute makseid ning annuitedi omasid vahendati kindlustusmaaklerite kaudu vähem kui tuhande euro väärtuses.

Eesti elukindlustusmaaklerid vahendavad suurel määral Euroopa Majanduspiirkonna riikide kindlustusandjate lepinguid: need moodustasid 2016. aastal 66% kindlustusmaksetest (2015. aastal 52%) ja 47% lepingute arvust (2015. aastal 48%).

KINDLUSTUSMAAKLERID

2016. aastal vahendasid elukindlustuslepinguid 10 kindlustusmaaklerit. Suurim turuosa oli endiselt KindlustusEst Kindlustusmaakleril (61%), kellele järgnesid UADBB Aon Baltic Eesti filiaal (15%) ning Marks ja Partnerid Kindlustusmaaklerid (10%).

Kindlustusmaaklerite turu jaotus elukindlustuse maksete järgi 2016. aastal (sulgudes 2015. aasta)

4. Kahjukindlustus¹⁴

Turujaotus:

If P&C Insurance	23%
ERGO Insurance SE	17%
Swedbank P&C Insurance	16%

Kliente:

info puudub

Teenuse maht:

2016. aastal laekus kindlustusmaksid 302 miljoni euro ulatuses

KINDLUSTUSMAKSED

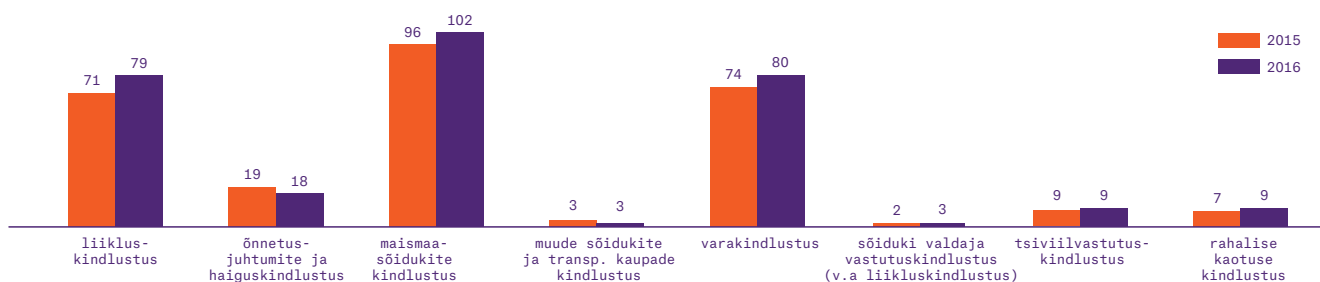
2016. aastal laekus Eestis tegutsevatele kahjukindlustusseltsidele ja välismaiste kahjukindlustusseltside filiaalidele kindlustusmaksid kokku 302 miljonit eurot (2015. aastal 280 miljonit eurot). Välismaiste kindlustusseltside Eesti filiaalid moodustasid sellest 76 miljonit eurot ehk 25% kõikidest kindlustusmaksetest (2015. aastal 63 miljonit eurot ehk 23%). Kahjukindlustusseltside kogutud maksetest koguti 115 miljonit eurot (ehk 38% kõikidest maksetest) kindlustusmaaklerite vahendusel (2015. aastal 105 miljonit eurot ehk 37%).

Peaaegu kõikide kahjukindlustusliikide kindlustusmaksete maht on kasvanud. Enim on suurenenud liikluskindlustuse (9 miljoni euro võrra), maismaasõidukite kindlustuse (6 miljoni euro võrra) ja varakindlustuse maksete maht (6 miljoni euro võrra).

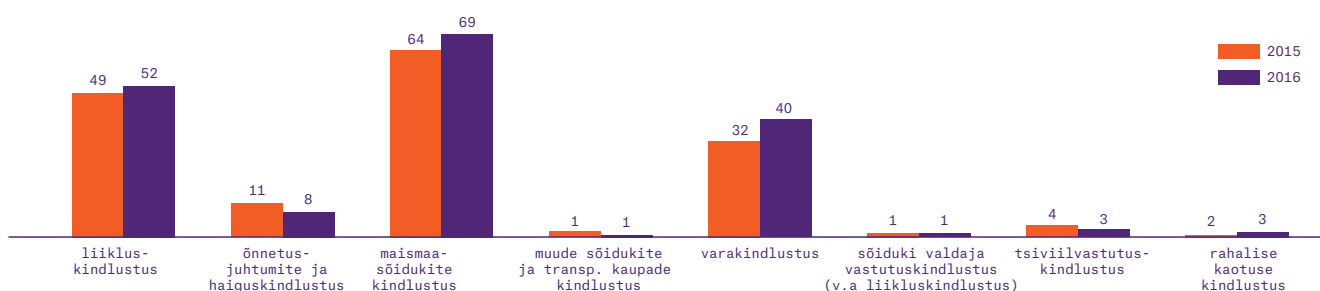
Suurim kindlustusliik on endiselt maismaasõidukite kindlustus ehk kaskokindlustus, mille kindlustusmaksete maht oli 2016. aastal 102 miljonit eurot. Järgnesid varakindlustus ning liikluskindlustus, maksete mahuga 80 miljonit eurot ja 79 miljonit eurot.

2016. aastal maksti hüvitistena välja 177 miljonit eurot, 14 miljoni euro võrra rohkem kui eelneval aastal. Väljamaksitud hüvitiste maht kasvas kõige enam varakindlustuses (32 miljonilt 40 miljoni euroni) ning maismaasõidukite kindlustuses (64 miljonilt 69 miljoni euroni). Õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuse hüvitissumma vähenes, 11 miljonilt 8 miljoni euroni.

Kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

Väljamaksitud hüvitised kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

¹⁴ Kahjukindlustuse andmed hõlmavad ainult Eestis sõlmitud lepinguid ega sisalda Eesti kindlustusseltside sõlmitud lepinguid välisriikide filiaalides. 2016. aastal hakkas kehtima Solventsus II järelevalveraamistik, mistõttu on Finantsinspektsioonile esitatav aruandlus märgatavalt muutunud. Kahjukindlustuse ülevaate jaoks on seega kasutatud statistikaameti andmeid.

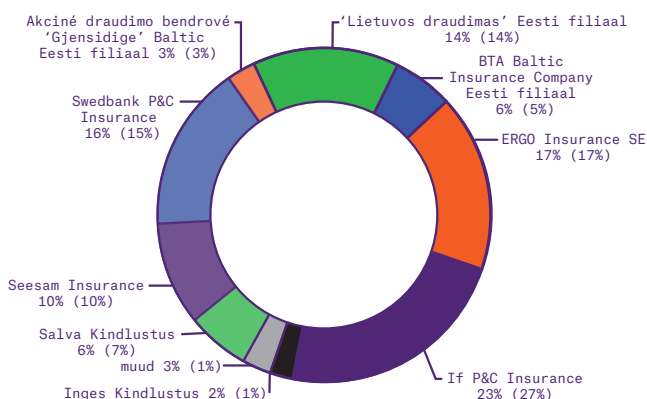
KINDLUSTUSPAKKUJAD

Kahjukindlustusandjate turul muutus 2016. aastal enim If P&C Insurance'i turuosa, mis vähenes võrreldes eelneva aastaga 27%lt 23%ni. Laekunud kindlustusmaksete järgi on ta siiski endiselt kahjukindlustajate turuliider.

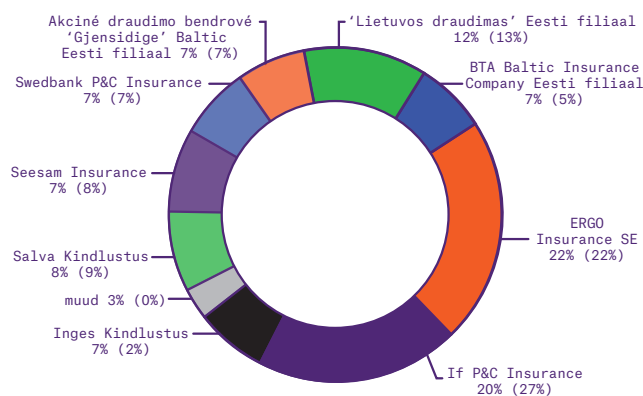
ERGO Insurance SE-le kuulub 17%, Swedbank P&C Insurance'ile 16% ja 'Lietuvos draudimas' Eesti filiaalile 14% turust.

If P&C Insurance'i turuosa vähenes 2016. aastal kõikides suurtes kindlustusliikides: liiklus-, maismaasõidukite- ja varakindlustuses. Liikluskindlustuse turuliidriks on seega tõusnud 22%ga ERGO Insurance SE, talle järgneb 20%ga If P&C Insurance. Suurim turuosa maismaasõidukite- ja varakindlustuses kuulub endiselt If P&C Insurance'ile, vastavalt 22% ja 28% kogu turust.

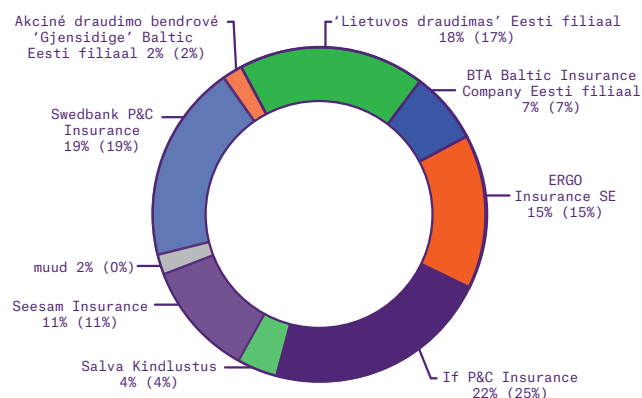
Kahjukindlustusseltside turu jaotus 2016. aastal laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2015. aasta)

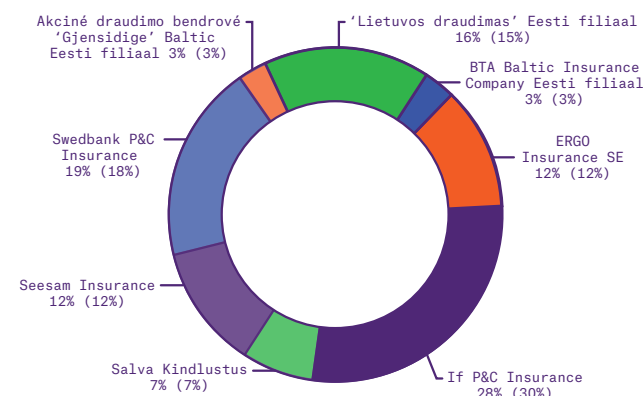
Liikluskindlustuse turu jaotus 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Maismaasõidukite kindlustuse turu jaotus 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Varakindlustuse turu jaotus 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

4.1. Kahjukindlustust vahendavad kindlustusmaaklerid

Turujaotus:

IIZI Kindlustusmaakler	32%
Marsh Kindlustusmaakler	12%
KindlustusEst Kindlustusmaakler	7%

Kliente:

791 798 vahendatud lepingut

Teenuse maht:

2016. aastal vahendati kindlustusmakseid 145 miljoni euro ulatuses

VAHENDATUD KINDLUSTUSMAKSED

Finantsinspeksioonile laekunud andmete põhjal vahendasid Eestis registreeritud kindlustusmaaklerid 2016. aastal kahjukindlustuslepinguid maksete kogusummas 145 miljonit eurot¹⁵ (2015. aastal 145 miljonit eurot).

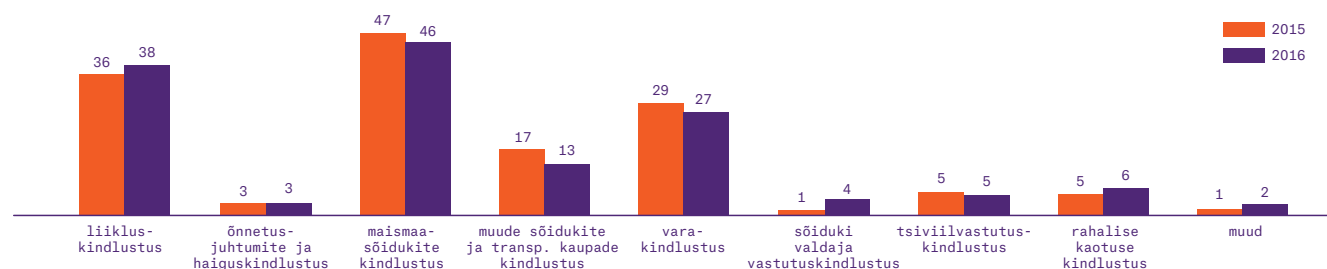
Nii nagu kahjukindlustusseltsidele laekunud maksete põhjal näha, oli ka maaklerite vahendatud kindlustusmaksete mahu järgi suurim kindlustusliik maismaasõidukite kindlustus, kus vahendati kindlustusmakseid 46 miljoni euro ulatuses. Erinevalt kahjukindlustusseltsidest oli maaklerite kaudu vahendatud kindlustusliikidest populaarsuselt järgmine liikluskindlustus (38 miljonit eurot), millele järgneb varakindlustus (27 miljonit eurot).

Eesti kindlustusmaaklerid vahendavad nii Eesti kui ka välisriikide kindlustusseltside lepinguid. 2016. aastal

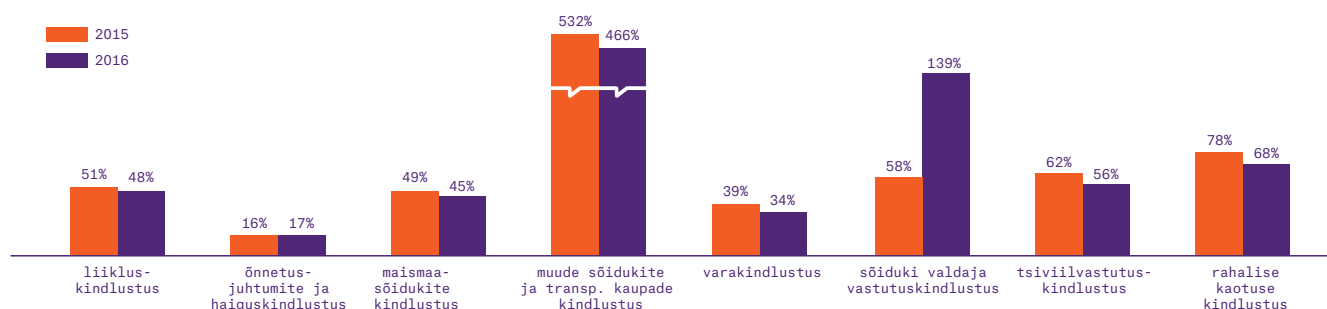
moodustasid 115 miljonit eurot ehk 80% kõikidest vahendatud kindlustusmaksetest Eesti kindlustusseltside oma ja 29 miljonit eurot ehk 20% välisriikide kindlustusandjate oma. Välisriikide kindlustusseltside lepingutest kuulub suurim osa muude sõidukite ja transportitavate kaupade kindlustusele (11 miljoni euro väärtuses), millele järgneb rahalise kaotuse kindlustus (6 miljoni euro väärtuses) ja varakindlustus (5 miljoni euro väärtuses). Enamiku kahjukindlustusliikide puhul vahendatakse maaklerite kaudu üle poole kindlustusmaksetest.

2016. aastal kasutati ka välismaiseid kindlustusandjaid: eelkõige muude sõidukite (õhu- ja veesõidukite) ja transportitavate kaupade kindlustuse puhul, kus välismaiste kindlustusseltside vahendatud kindlustusmaksete maht oli üle nelja korra suurem kui Eesti kindlustusandjate oma.

Kindlustusmaaklerite kaudu laekunud kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln eurodes)

Kindlustusmaaklerite kaudu vahendatud kahjukindlustusmaksete osakaal

¹⁵ Lisaks kindlustusandjate lepingutele vahendasid maaklerid ka välismaiste edasikindlustusandjate lepinguid, mida käesolev ülevaade ei hõlma. Nende kindlustusmaksete maht oli 2016. aastal 6,7 miljonit eurot.

KINDLUSTUSMAAKLERID

Kahjukindlustuslepinguid vahendasid 2016. aasta lõpus 41 kindlustusmaaklerit, kellest oli kahjukindlustuse maksete järgi suurim turuosa (32%) IIZI Kindlustusmaakleril¹⁶. Talle järgnesid 12%ga Marsh Kindlustusmaakler ja 7%ga KindlustusEst Kindlustusmaakler.

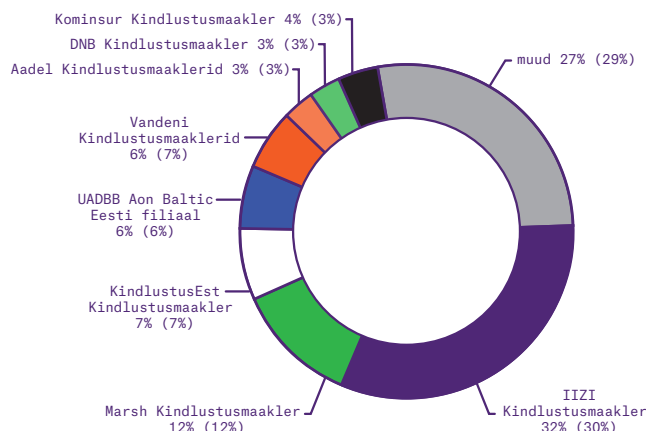
Liikluskindlustuses oli 2016. aasta lõpus suurim turuosa (55%) IIZI Kindlustusmaakleril, talle järgnesid KindlustusEst Kindlustusmaakler (10%) ja CHB Kindlustusmaakler (4%).

Maismaasõidukite kindlustuses on suurim turuosa IIZI Kindlustusmaakleril (41%), talle järgnevad KindlustusEst Kindlustusmaakler (8%) ja DNB Kindlustusmaakler (7%).

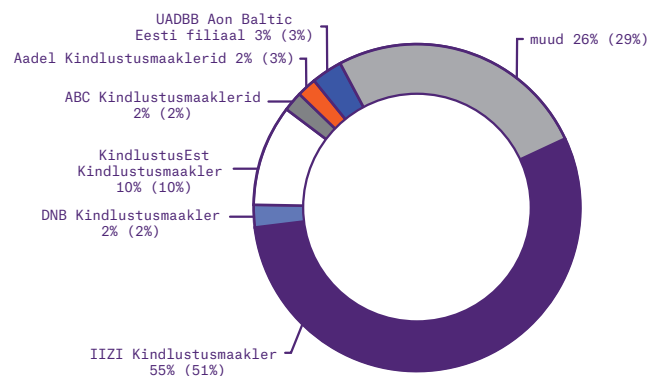
Varakindlustuses on 25%ga turuliider Marsh Kindlustusmaakler, talle järgnevad IIZI Kindlustusmaakler (16%) ja UADBB Aon Baltic Eesti filiaal (14%).

Reisikindlustuses on suurim turuosa IIZI Kindlustusmaakleril (44%), talle järgnevad KindlustusEst Kindlustusmaakler (10%) ja UADBB Aon Baltic Eesti filiaal (6%).

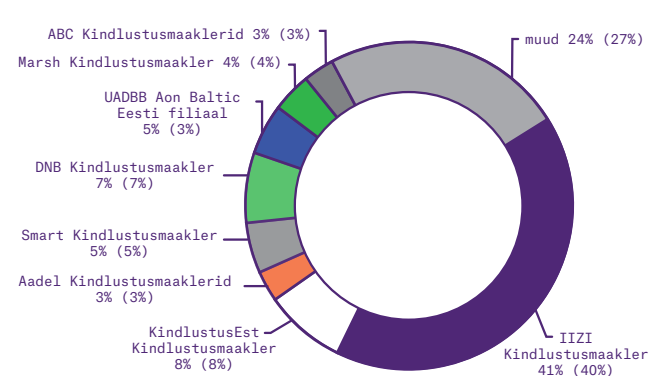
Kindlustusmaaklerite turu jaotus kahjukindlustuse maksete järgi 2016. aastal (sulgudes 2015. aasta)

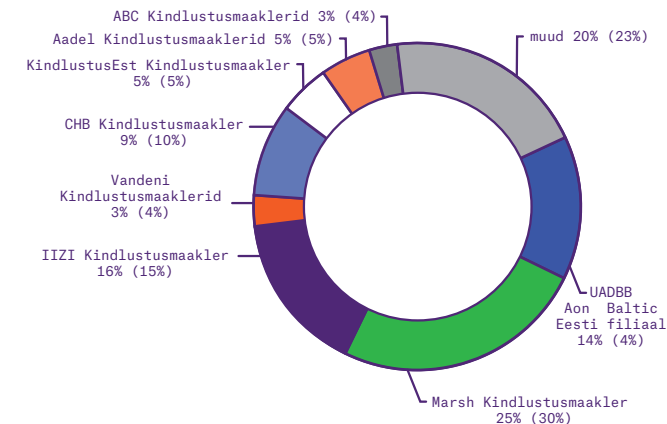
Kindlustusmaaklerite turu jaotus liikluskindlustuses 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

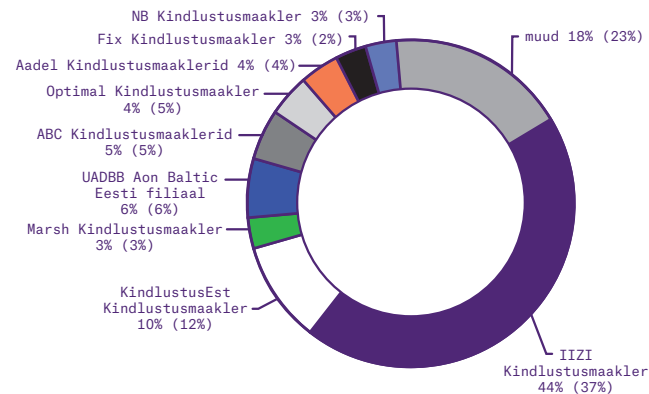
Kindlustusmaaklerite turu jaotus maismaasõidukite kindlustuses 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Kindlustusmaaklerite turu jaotus varakindlustuses 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Kindlustusmaaklerite turu jaotus reisikindlustuses 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

¹⁶ Koondab IIZI Kindlustusmaakler ASi ja Insurance broker services OÜ turuosa 2015. aastal.

Kahjukindlustusvahendajate sektoris jaguneb valdav osa turust vahendatud lepingute arvu põhjal vähem kui poolte maaklerite vahel.

Allpool toodud tabelist nähtub, et 86% vahendatud lepingutest on sõlminud 22% kindlustusmaakleritest (ehk 9 maaklerit 41st).

Suurimate kahjukindlustusmaaklerite turuosad vahendatud lepingute arvu põhjal

Maakler	Turuosa	
	2016	2015
IIZI Kindlustusmaakler	62%	58%
KindlustusEst Kindlustusmaakler	10%	10%
Aadel Kindlustusmaaklerid	2%	2%
NB Kindlustusmaakler	2%	2%
DNB Kindlustusmaakler	2%	2%
Smart Kindlustusmaakler	2%	2%
ABC Kindlustusmaaklerid	2%	2%
BCP Kindlustusmaakler	2%	2%
Optimal Kindlustusmaakler	2%	2%

5. Investeerimis- ja pensionifondid¹⁷

Turujaotus:

Swedbank Investeerimisfondid	38%
LHV Varahaldus	24%
SEB Varahaldus	17%

Osakuomanike koguarv:

793 146 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

fondide kogumaht 3,98 miljardit eurot

FONDIDE VARADE MAHT

Investeerimisfondide, sealhulgas pensionifondide varade maht oli 2016. aasta lõpus 3,98 miljardit eurot, suurenedes aastaga 636 miljoni euro võrra ehk 19%¹⁸. 2015. aastal oli varade maht kasvanud 450 miljoni euro võrra.

Fondisektori kasvu vedasid endiselt kohustuslikud pensionifondid: nende varade maht suurenes 2016. aastal 484 miljoni euro võrra ehk 19%, detsembri lõpuks 3,1 miljardi euroni.

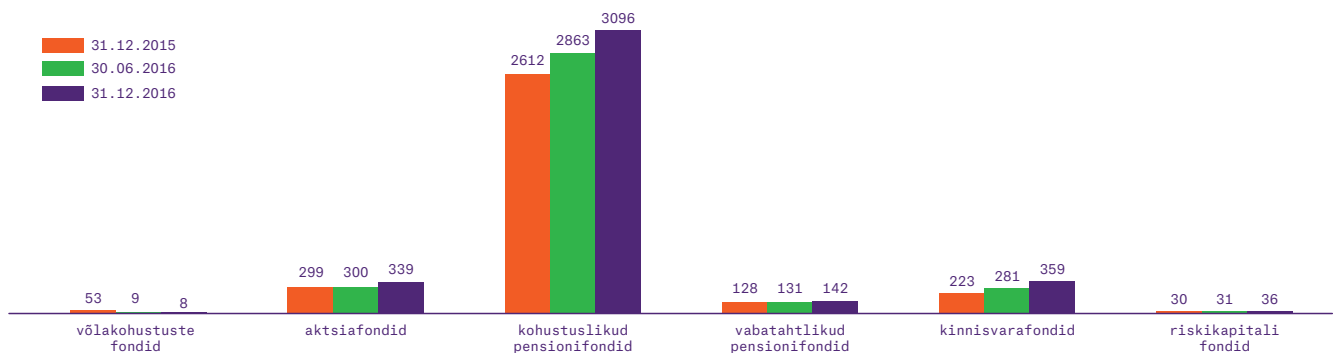
Kasvu poolest järgnevad kohustuslikele pensionifondidele kinnisvarafondid: nende varade maht suurenes 2016. aastal 136 miljoni euro võrra ehk 61%, aasta lõpuks 359 miljoni euroni. Kinnisvarafondide varade maht oli 2016. aastal esimest korda suurem kui aktsiafondide oma ning kinnisvarafondid tõusid seega mahu järgi teiseks fondi-

tüübiks. Kinnisvarafondide mahu kasvu on toetanud nii uute investorite lisandumine kuvi ka portfelli väärtuse suurendamine.

Aktsiafondide¹⁹ varade maht kasvas aastaga 13% ehk 40 miljoni euro võrra, aasta lõpuks 339 miljoni euroni. Võla-kohustuste fondide varade maht samal ajal vähenes, 53 miljoni euroni, kuna madalate intressimäärade tõttu on investorite huvi kahanenud.

Suurim fonditüüp on endiselt ülekaalukalt kohustuslikud pensionifondid, mis moodustab 78% kogu fondisektori varade mahust. Populaarsuselt teisele kohale on tõusnud 9% osakaaluga kinnisvarafondid, sellele järgnevad peaaegu 9% osakaaluga aktsiafondid. Vabatahtlikele pensionifondidele kuulus 4% ja riskikapitali fondidele 1% fondide varade kogumahust.

Fondide investeringute turuväärtus (mln eurodes)

¹⁷ Investeerimisfondide andmed hõlmavad kõiki Eestis registreeritud investeerimisfondide kliente, sealhulgas välisriikide omi.

¹⁸ Varade maht on kajastatud turuväärtuses.

¹⁹ Kohalike aktsiafondide hulka loetakse ka fondifondid ja segafondid.

FONDIDE OSAKUOMANIKUD

Osakuomanike arv Eesti fondides kasvas 2016. aastal 10 329 võrra, aasta lõpuks 793 146-ni²⁰. Osakuomanikke lisandus peamiselt kohustuslikesse pensionifondidesse²¹ ja kinnisvarafondidesse, vastavalt 12 603 ja 811 võrra. Vabatahtlike pensionifondide osakuomanike arv kasvas 15 võrra.

Teistes fondiliikides on aga osakuomanike arv kahane- nud. Enim vähenes see aktsiafondides, 2730 võrra. Viimase kuue aastaga on aktsiafondide osakuomanike arv vähenenud rohkem kui kaks korda: 23 987lt 2010. aasta lõpus 9272ni 2016. aasta lõpus. Võlakohustuste fondide likvideerimise tulemusena vähenes nende osakuomanike arv 370 võrra.

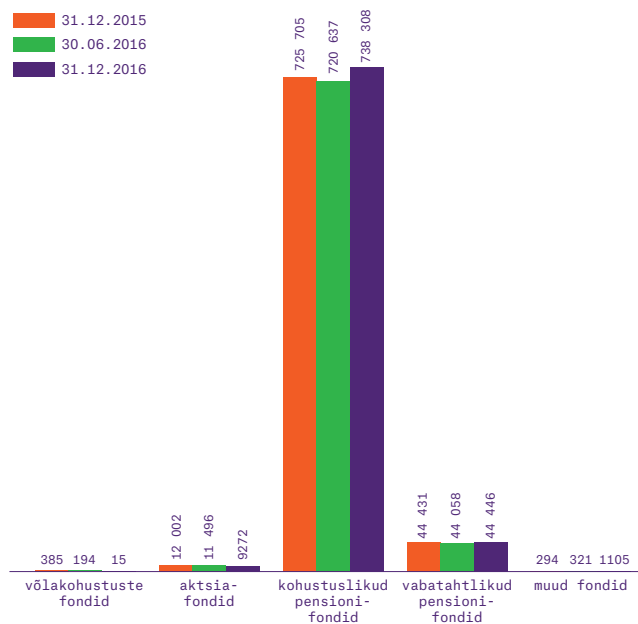
Suurim fondiliik oli seega klientide arvu järgi 2016. aasta lõpus kohustuslikud pensionifondid (738 308 osakuomanikku), millele järgnesid vabatahtlikud pensioni- fondid (44 446), aktsiafondid (9272) ning kinnisvara- ja riski- kapitalifondid (1105).

FONDIVALITSEJAD

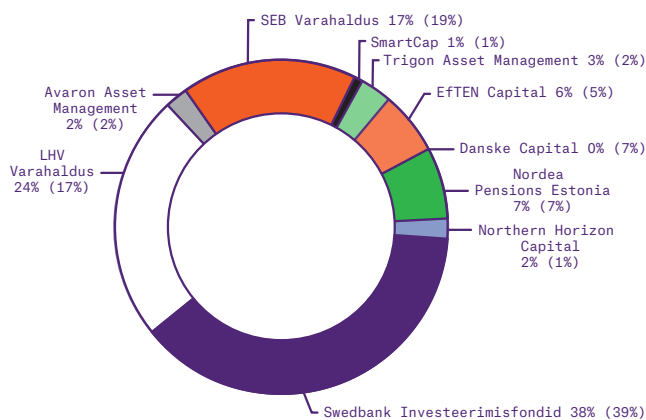
Fonditeenuste turgu mõjutas 2016. aastal enim see, et LHV Varahaldus omandas Danske Capitali. Selle tulemusena kasvas LHV Varahalduse turuosa 17%lt 24%ni, tõustes see- läbi valitsetavate fondide varade mahu poolest teisele posit- sioonile pärast Swedbanki.

Nii SEB Varahalduse kui ka Swedbank Investeeri- misfondide turuosa on vähenenud, vastavalt 19%lt 17%ni ja 39%lt 38%ni.

Fondide osakuomanike arv

Fonditeenuste turu jaotus 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

20 Osakuomanike arv sisaldab ka mitteresidente.

21 Osakuomanikud võivad omada sääste erinevates pensionifondides.

Aktsiafondide turul kasvas 2016. aastal Trigon Asset Managementi ja Avaron Asset Managementi turuosa, vastavalt 21%lt 28%ni ja 19%lt 22%ni. Swedbank Investeeringufondide ja SEB Varahalduse oma vähenes vastavalt 52%lt 47%ni ja 6%lt 2%ni.

Võlakohustuste fondidest²² oli 2016. aasta lõpus järgi jäänud vaid üks, mis kuulus Avaron Asset Managementile. SEB Varahaldus ja Danske Capital likvideerisid oma fondid.

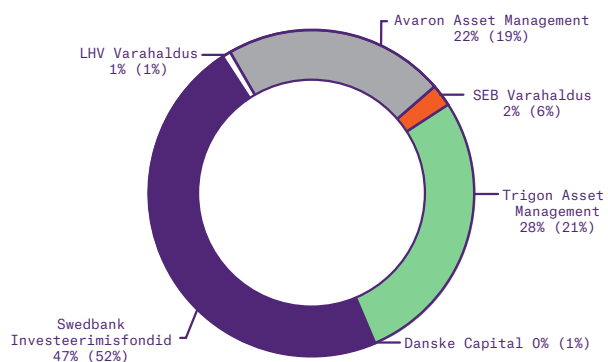
Suurim muudatus kohustuslike pensionifondide turul oli LHV Varahalduse turuosa kasv 21%lt 30%ni tänu ühine-misele Danske Capitaliga. Seega sai LHV Varahaldusest suuruselt teine pensionifondide valitseja. Suurim turuosa kuulub siin endiselt Swedbank Investeeringufondidele, kuid

2016. aastal see ei muutunud ja jäi 41%le. Ka teiste pensioni-fondide valitsejate turuosad on jäänud aasta jooksul samaks: SEB Varahalduse oma 20% juurde ja Nordea Pensions Estonia oma 9% juurde.

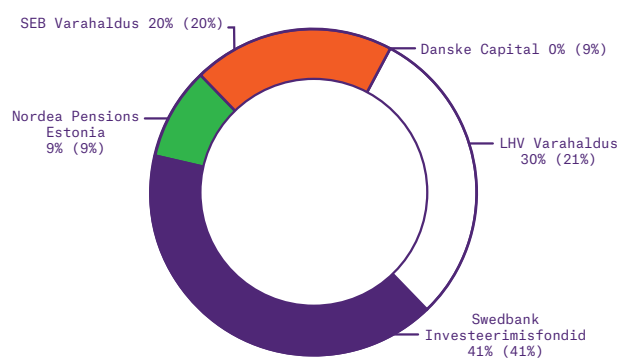
Ka vabatahtlike pensionifondide turul suurenes 2016. aastal LHV Varahalduse turuosa, 6%lt 10%ni. Nor-dea Pensions Estonia turuosa kasvas 8%lt 9%ni. Swedbanki Investeeringufondide turuosa aga samal ajal vähenes, 57%lt 56%ni.

Muude fondide seas kasvasid 2016. aastal enim kinnis-varafonde haldava United Asset Managementi (endine Red-gate Asset Management) turuosa, 0%lt 4%ni, ja EFTEN Capitali turuosa, 61%lt 63%ni.

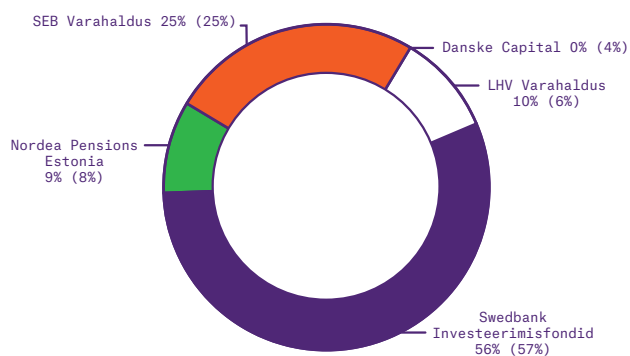
Aktsiafondide turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

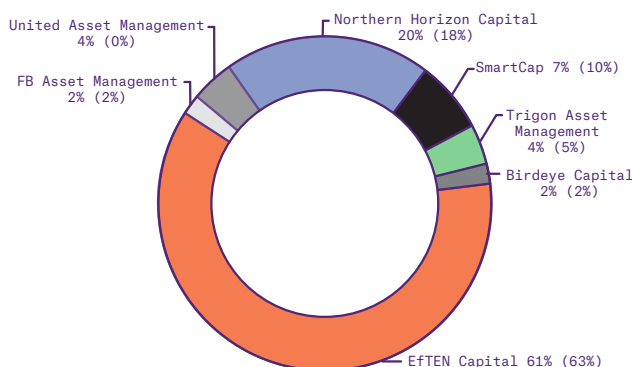
Kohustuslike pensionifondide turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Vabatahtlike pensionifondide turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Muude fondide turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

²² Võlakohustuste fondide alla kuuluvad rahaturu- ja intressifondid.

6. Teise pensionisamba väljamaksed

Eesti Väärtpaberikeskuse andmetel oli 2016. aasta lõpus õigus teise pensionisamba väljamakseteks 32 272 inimesel, 4541 võrra enamal kui aasta varem. Nendest olid 38% ehk 12 104 mehed ja 62% ehk 20 168 naised. Aasta jooksul naiste ja meeste proportsioon ei muutunud.

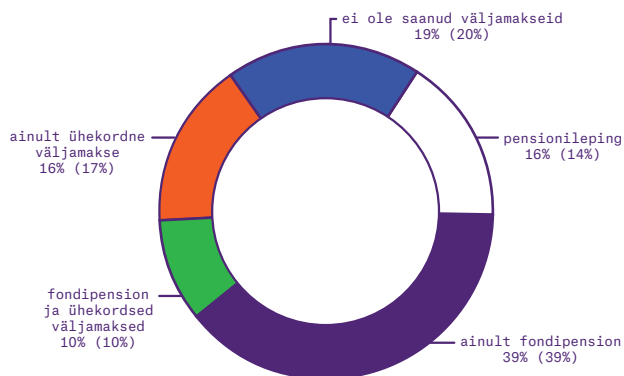
2016. aastal kasvas pensionilepinguid²³ sõlminud isikute osakaal 14%lt 16%ni väljamaksete saajatest. Ainult fondipensioni²⁴ väljamakseid sai 2016. aasta lõpu seisuga 39% teise pensionisamba väljamaksete saajatest. Fondide kaudu ja ühekordseid väljamakseid²⁵ sai 10% väljamaksete saajatest. Ainult ühekordseid väljamakseid sai 16% väljamaksete saajatest. Pensionilepingu alusel sai väljamakseid 16% kõikidest saajatest.

Ülejäänud 19% inimesi, kellel on õigus saada teisest pensionisambast väljamakseid, ei ole selleks soovi avaldanud.

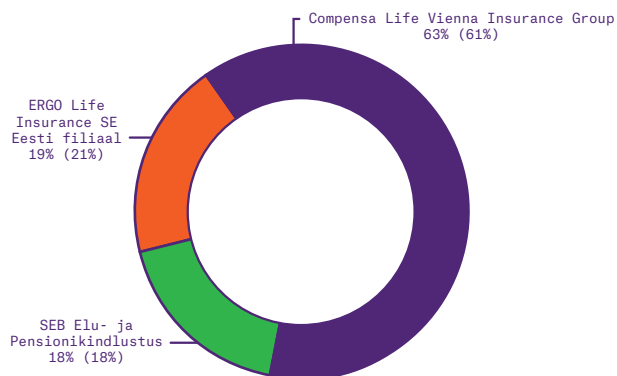
Elukindlustusseltsidest oli teise pensionisamba turul suurim turuosa 63%ga Compensa Life Vienna Insurance Groupil.

Keskmine II samba pensionilepingu alusel makstava pensioni suurus oli 2016. aasta lõpus 54 eurot kuus (2015. aastal 52 eurot), keskmine fondipension 41 eurot kuus (2015. aastal 43 eurot) ja keskmine ühekordne väljamakse 960 eurot (2015. aastal 1109 eurot)²⁶.

Teise pensionisambaga liitunud vanaduspensionäride jaotus väljamakse liigi järgi 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Kindlustusandjate turu jaotus teise pensionisamba lepingute arvu järgi 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

23 Pensionileping on osakuomaniku ja elukindlustusseltsi vahel sõlmitud kindlustusleping, mille alusel peab kindlustusselts maksma pensionimakseid kuni lepingu sõlminud isiku surmani.

24 Fondipension on kokkulepitud kava osakuomaniku ja pensionifondi valitseja vahel, mille alusel tehakse osakuomanikule pensionifondist kindla aja jooksul korrapäraseid väljamakseid.

25 Ühekordsed väljamaksed võetakse pensionifondist korraga välja.

26 Riikliku vanaduspensioni, kohustusliku kogumispensioni ja vabatahtliku kogumispensioni statistika seisuga 31.12.2016 (pdf). Rahandusministeerium.

7. Portfellivalitsemine²⁷

Turujaotus:

Swedbank grupp	49%
SEB Bank grupp	27%
LHV Pank	9%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	8%

Teenuse maht:

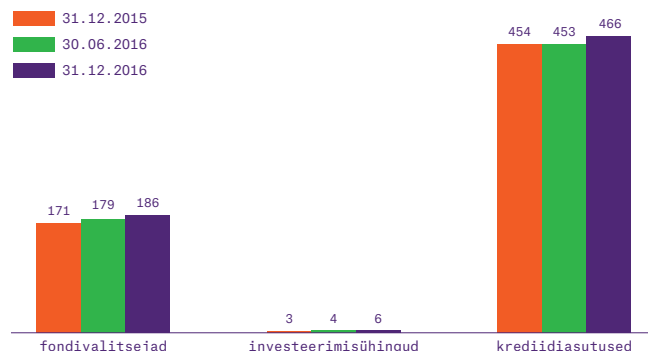
portfellide kogumaht 658 miljonit eurot

PORTFELLIDE MAHT

Portfellide valitsemist pakuvad nii fondivalitsejad, pangad kui ka investeerimisühingud. 2016. aastal kasvas portfellide koondmaht 5% ja moodustas 658 miljonit eurot (2015. aasta lõpus 628 miljonit eurot).

Portfellide maht, mida valitsevad fondivalitsejad, kasvas 2016. aastal 171 miljonilt 186 miljoni euroni. Krediidi-asutuste valitsetavate kliendiportfellide maht suurenes 454 miljonilt 466 miljoni euroni ja investeerimisühingute oma 3 miljonilt 6 miljoni euroni.

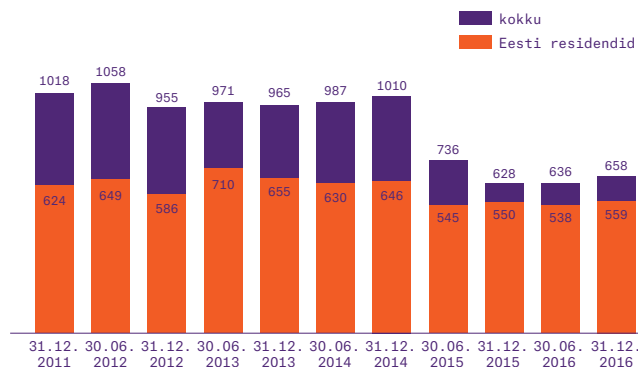
Portfellide maht (mln eurodes)

PORTFELLIVALITSEMISE KLIENDID

Enamik klientide koondportfelli mahust kuulus 2016. aasta lõpus Eesti residentidele: ligikaudu 85% kogumahust ehk 559 miljonit eurot (2015. aasta lõpus 550 miljonit eurot). Sellest omakorda 340 miljonit eurot kuulus finantseerimis-asutustele, 123 miljonit eurot äriühingutele, 2 miljonit eurot valitsusele ja 94 miljonit eurot eraisikutele²⁸.

Individaalportfellide koondmaht residentsuse järgi (mln eurodes)

²⁷ Andmed portfellide valitsemise kohta hõlmavad kõiki turuosalisi Eestis, kes seda teenust pakuvad, sh nõustamist. Nende kliendid võivad olla nii Eestist kui ka välisriigist.

²⁸ Finantseerimisasutused hõlmavad siin kindlustusandjaid, pensionifonde, krediidi-asutusi ja muid finantseerimisasutusi. Äriühingute alla kuuluvad ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühingud. Eraisikud hõlmavad lisaks ka mittetulundusühinguid. Valitsuse all arvestatakse ka riiklikke sotsiaalafonde.

PORTFELLIVALITSEJAD

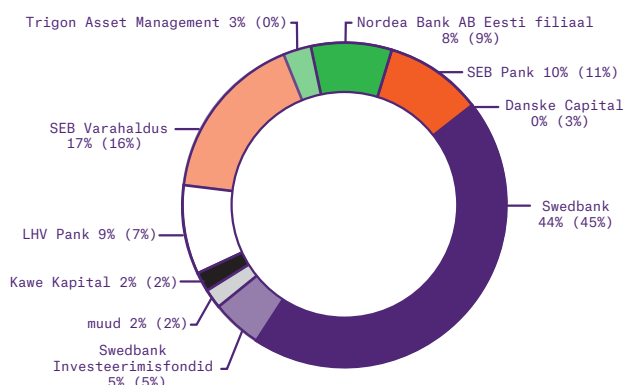
Portfellide valitsemise suurim turuosa – 49% – kuulus 2016. aasta lõpus Swedbank grupi ettevõtetele. SEB Bank grupi ettevõtete turuosa oli 27%. Neile järgnesid LHV Pank turuosaga 9% ja Nordea Bank AB Eesti filiaal turuosaga 8%.

Danske Capital lõpetas portfellivalitsemise teenuse osutamise ning selle tulemusena jaotus tema 3% turuosa statistiliselt teiste teenuspakkujate vahel.

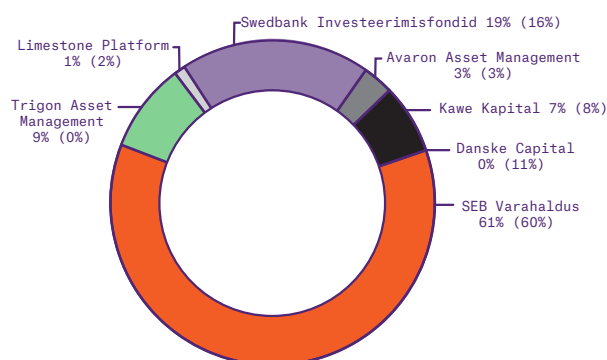
Fondivalitsejate vaates oli kõige suurem turuosa valitsetava portfelli mahu poolest SEB Varahaldusel, 61%. Swedbank Investeeringufondidele kuulus 19% ja Trigon Asset Managementile 9% fondivalitsejate turust.

Krediitiasutuste vaates valitseb suurimat portfelli Swedbank, kellele kuulus aasta lõpu seisuga 62% turust. Talle järgnevad SEB Pank (14%), Nordea Bank AB Eesti filiaal (12%) ja LHV Pank (12%).

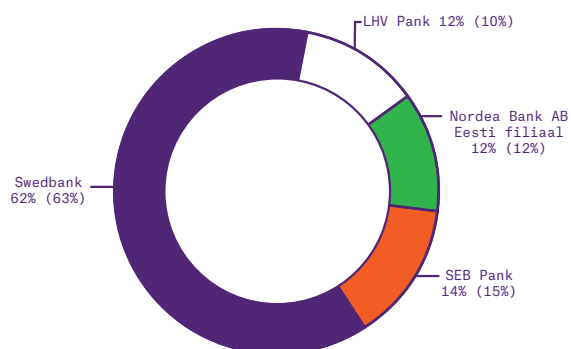
Portfellide valitsemise turu jaotus teenusepakkuja järgi 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Portfellide valitsemise turu jaotus fondivalitsejate järgi 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Portfellide valitsemise turu jaotus krediitiasutuste järgi 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

8. Makseteenused

Turujaotus:

Talveaed	36%
TavexWise	34%
Eurex Capital	19%

Teenuse maht:

maksete maht 519 miljonit eurot

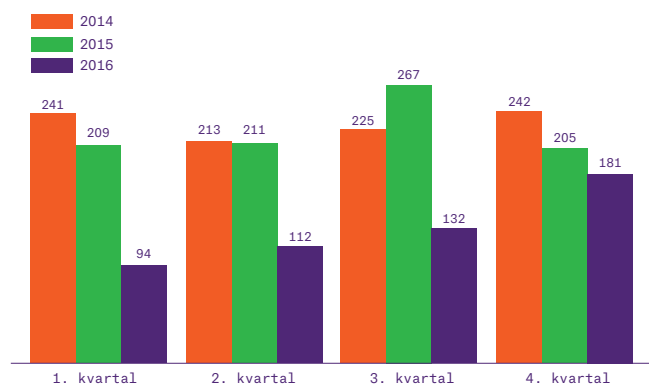
Eestis tegutses 2016. aasta lõpu seisuga 13 makseasutust, nendest 5 erandiloo²⁹ alusel. Reaalselt vahendas 2016. aastal makseid 10 makseasutust.

Eesti makseasutuste vahendatud maksete maht vähenes 2015. aastaga võrreldes 42%, samas kui maksete arv kasvas 32%. Eesti makseasutused vahendasid 2016. aastal makseid 519 miljoni euro ulatuses (eelneval aastal 892 miljoni euro väärtuses). 2016. aastal tehti 3,4 miljonit makset (eelneval aastal 2,6 miljonit makset).

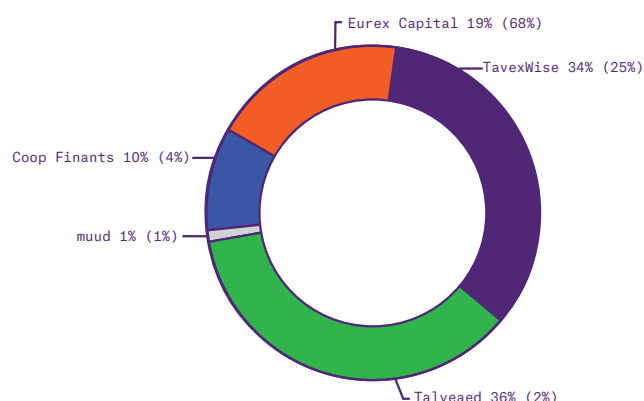
2016. aastal muutus makseteenuse pakkujate turu jaotus märkimisväärselt: turuosa on hoogsalt kasvanud Talveaed, maksete mahu põhjal 2%lt 36%ni. TavexWise'i turuosa suurenes 25%lt 34%ni. Eurex Capitali turuosa aga vähenes, 68%lt 19%ni.

Maksete arvu poolest kuulus aga suurim turuosa endiselt Coop Finantsile (endine ETK Finants), kes vahendas 96% kõikidest maksetest.

Makseasutuste vahendatud tehingute käive (mln eurodes)

Makseasutuste turu jaotus vahendatud käibe järgi 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

²⁹ Erandiluba põhineb eranditel, mis tehakse e-raha teenuste osutajatele makseasutuste ja e-raha asutuste seaduse § 12 põhjal.

9. Krediidiasutuste väljastatud laenud³⁰

Turujaotus:

Swedbank	39%
SEB Pank	23%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	19%

Eraisikutest kliente:

705 913 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

koondlaenuportfelli maht 17,8 miljardit eurot

LAENUPORTFELL

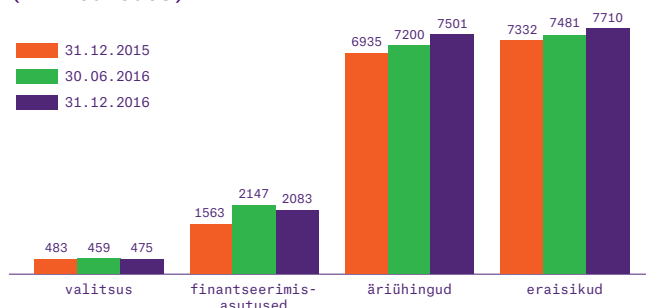
Krediidiasutuste väljastatud laenude jääk jätkas 2016. aastal kasvamist. Krediidiasutuste Eesti laenuportfelli jääk suurenes aastaga 8,9% ehk 1,5 miljardi euro võrra, aasta lõpuks 17,8 miljardi euroni³¹. (2015. aastal oli laenude jääk kasvanud 1,2 miljardi euro võrra). Laenud äriühingutele³² moodustasid 42% ja laenud eraisikutele³³ 43% kogu portfelist.

Suurim osa laenukasvust on tulnud äriühingute arvelt, mille laenujääk kasvas aastaga 566 miljoni euro võrra. Finantseerimisasutustele antud laenude jääk suurenes 521 miljoni euro võrra ja eraisikute oma 378 miljoni euro võrra. Valitsusele väljastatud laenude jääk aga vähenes, 8 miljoni euro võrra.

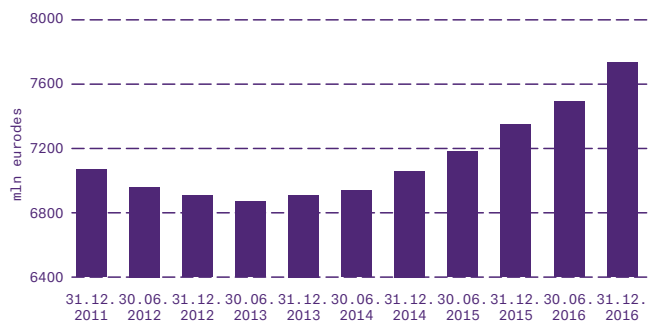
2016. aasta lõpu seisuga oli eraisikutele väljastatud laene 7,7 miljardi ja äriühingutele 7,5 miljardi euro ulatuses. Laenud finantseerimisasutustele³⁴ moodustasid 2,1 miljardit eurot ning laenud valitsusele³⁵ 475 miljonit eurot.

Eraisikutele väljastatud laenudest kasvas 2016. aastal enim eluasemelaenude jääk: 339 miljoni euro võrra, aasta lõpuks 6,7 miljardi euroni. Tarbimisele suunatud laenude jääk kasvas samuti märkimisväärselt: 37 miljoni euro võrra, aasta lõpuks 452 miljoni euroni. Õppelaenude maht endiselt kahanes: 19 miljoni euro võrra, aasta lõpuks 112 miljoni euroni.

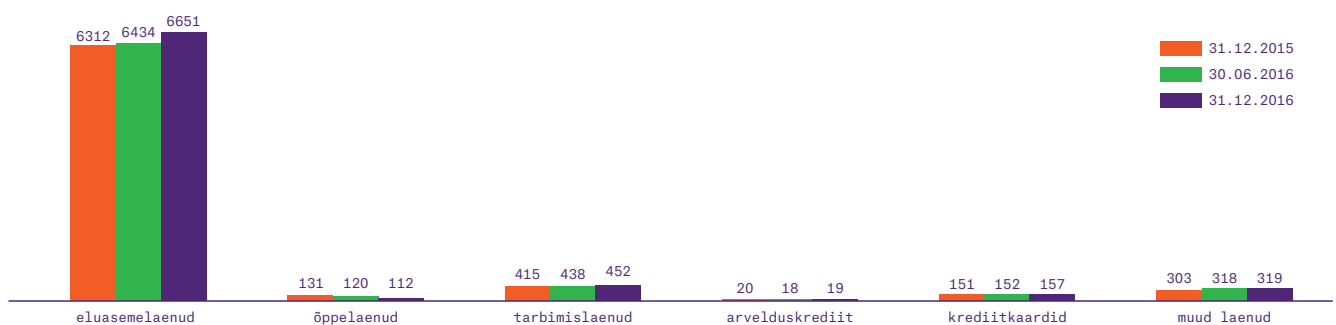
Krediidiasutuste väljastatud laenude jääk (mln eurodes)

Eraisikutele väljastatud laenude jääk

Eraisikute laenude jääk (mln eurodes)

³⁰ Laenu, mida on krediidiasutused väljastanud Eestis.

³¹ Krediidiasutuste väljastatud laenude kogumaht kasvas tegelikult 6%, ent see sisaldas ühe turuosalise laenu kontserni sees (umbes 0,4 miljardit eurot).

³² Sisaldab ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid.

³³ Sisaldab ka mittetulundusühinguid.

³⁴ Sisaldab ka kindlustusandjaid ja pensionifonde.

³⁵ Valitsus koosneb keskvalitsusest, kohalikest omavalitsusest, riiklikust sotsiaalkindlustusfondist ja muust eelarvevälisest fondist.

ERAISIKUTELE ANTUD LAENUD

Eraisikute laenukoormust mõjutasid 2016. aastal kõige enam eluasemelaenud ja tarbimislaenud. Keskmine eluasemelaenu jääk kasvas aastaga 1191 euro võrra, aga tarbimislaenude oma kahanes, 222 euro võrra. Teiste laenu liikide keskmise jäägi muutus oli väiksem.

Eluasemelaenude keskmine jääk kasvas aastaga 37 892 eurolt 39 083 euroni. Õppelaenude keskmine jääk vähenes samal ajal 2219 eurolt 2192 euroni. Tarbimislaenude keskmine jääk samuti kahanes, 2425 eurolt 2203 euroni. Arvelduskrediidi keskmine jääk suurenes 282 eurolt 288 euroni ja krediitkaartide oma 794 eurolt 828 euroni. Muude laenude³⁶ keskmine jääk kasvas, 13 624 eurolt 14 083 euroni. Muude laenude keskmine jääk on niivõrd suur seetõttu, et neid laene võetakse ka äritegevuse rahastamiseks.

Eraisikutega sõlmitud laenulepingute arv on aastaga kasvanud ligi 26 tuhande lepingu võrra. Peamiselt suurenesid tarbimislaenud, kus lepingute arv kerkis 20% ehk ligi 34 tuhande lepingu võrra (kõige enam Bigbank ja Inbank). Seega tõusid tarbimislaenud 205 070 lepinguga suurimaks laenu liikideks. Ka eluasemelaenu lepingute arv aastaga kasvas ning oli 2016. aasta lõpus läbi aegade suurim: 170 175 (2015. aasta lõpus 166 577). Õppelaenulepinguid oli sõlmitud 51 249 (2015. aasta lõpus 59 182), arvelduskrediidi lepinguid 66 652 (2015. aasta lõpus 70 786), krediitkaardi lepinguid 190 110 (2015. aasta lõpus 190 174) ning muid laenulepinguid 22 657 (2015. aasta lõpus 22 211).

PANGALAENUDE TURU JAOTUS

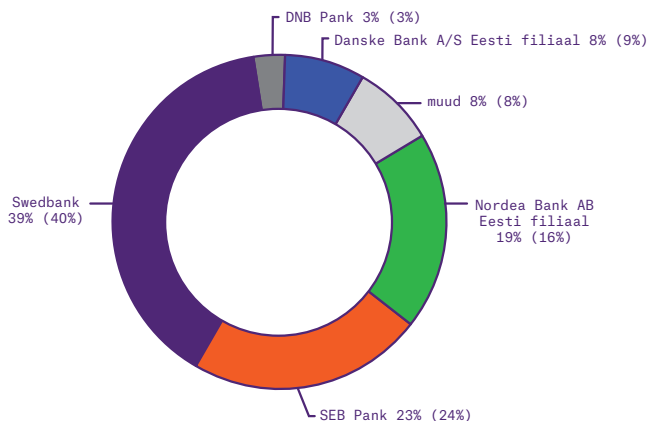
Eesti laenuturg oli 2016. aastal endiselt jaotatud peamiselt nelja suure krediidiasutuse vahel, kellele kuulus kokku 89% laenuturust. Suurim turuosa on Swedbankil (39% kogu laenuportfelliga), talle järgneb SEB Pank (23%). Nordea Bank AB Eesti filiaali laenuportfelli jääk on kasvanud teistest kiiremini, mistõttu suurenes ka tema turuosa, 16%lt 19%ni. Danske Bank A/S Eesti filiaal kattis 8% laenuturust.

Ülejäänud 11% turust jagasid omavahel 12 panka, kellest oli suurima, 3% turuosaga AS DNB Pank.

Eraisikute laenude keskmine jääk (eurodes)

	31.12.2015	30.06.2016	31.12.2016
Eluasemelaenud	37 892	38 299	39 083
Õppelaenud	2219	2227	2192
Tarbimislaenud	2425	2259	2203
Arvelduskrediit	282	250	288
Krediitkaardid	794	791	828
Muud laenud	13 624	14 261	14 083

Pangalaenude turu jaotus 2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

³⁶ Erasisikud ja mittetulusühingud võtavad muid laene muu hulgas väärtipaberite soetamiseks ning äritegevuse alustamiseks ja laiendamiseks.

Valitsuse laenude turu jaotus on mõningal määral muutunud. Valitsusele väljastatud laenude jääk kasvas Danske Bank A/S Eesti filiaalis ning vähenes SEB Pangas ja Nordea Bank AB Eesti filiaalis. See mõjutas ka nende turuosasid. 2016. aasta lõpu seisuga oli valitsusele andnud kõige rohkem laene Danske Bank A/S Eesti filiaal, kelle turuosa kasvas aasta võrdluses 30%lt 33%ni. Nordea Bank AB Eesti filiaali ja SEB Panga turuosa aga kahanes, vastavalt 15%lt 11%ni ja 20%lt 16%ni. Swedbankile kuulus aasta lõpus 29% valitsusele väljastatud laenudest.

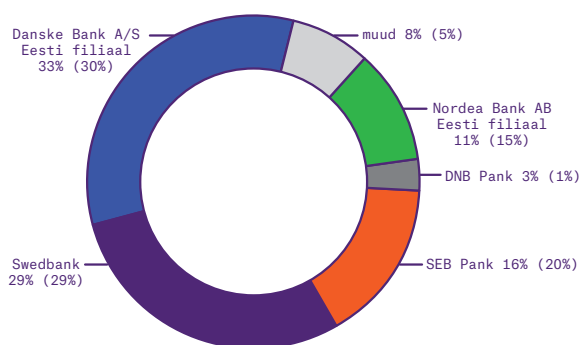
Finantseerimisasutuste laenude turu jaotus on aasta jooksul samuti muutunud. Nordea Bank AB Eesti filiaali laenude jäägi kiire kasv 2016. aastal tõi endaga kaasa finantseerimisasutuste laenude turu ümberjaotamise. Nordea

Bank AB Eesti filiaali turuosa kasvas 17%lt 36%ni, samas kui Swedbanki ja SEB Panga turuosa vähenes, vastavalt 38%lt 30%ni ja 28%lt 23%ni.

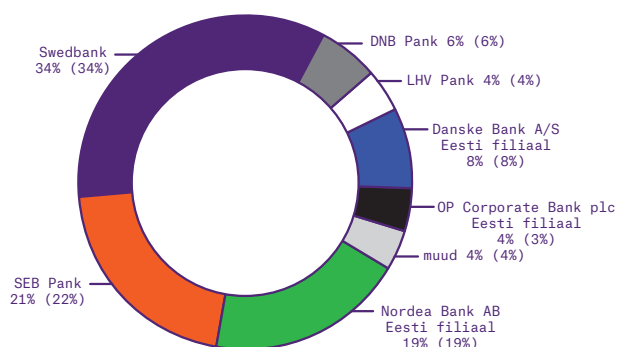
Äriühingute laenude turu jaotus ei ole eriti muutunud. Aastaga suurenes OP Corporate Bank plc Eesti filiaali (endine Pohjola Bank plc Eesti filiaal) turuosa, 3%lt 4%ni, samas kui SEB Panga turuosa vähenes, 22%lt 21%ni. Teiste pankade turuosa jäi samaks. Suurim turuosa on aga endiselt Swedbankil (34%).

Eraisikute laenude jääk vähenes 2016. aastal Danske Bank A/S Eesti filiaalis, mille tulemusena kahanes tema turuosa 9%lt 8%ni. Suurim osa eraisikutele kuuluvate laenude jäägist on endiselt koondunud Swedbanki (46%) ja SEB Panka (26%).

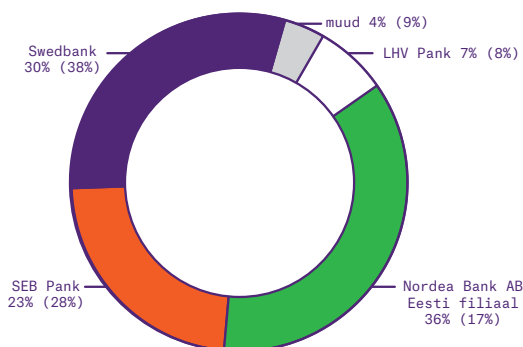
Valitsuse laenude turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

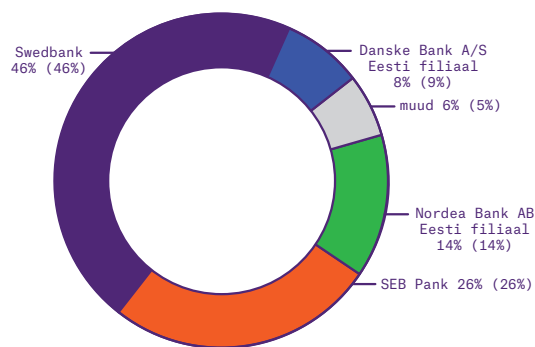
Äriühingute laenude turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Finantseerimisasutuste laenude turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

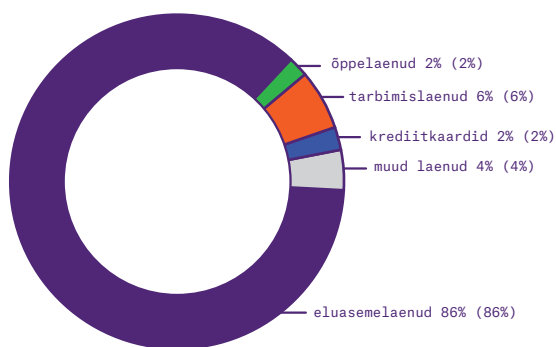
Eraisikute laenude turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

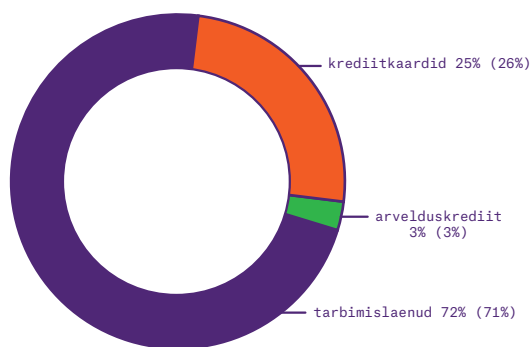
Laenu liikide vaates ei ole eraisikutele väljastatud laenude jaotus muutunud. Enamik eraisikutele antud laenudest on eluasemelaenud: 2016. aasta lõpu seisuga 86% kogu laenujäägist ehk 6,7 miljardit eurot. Igapäevaste kulutustega seotud laenude hulgas (tarbimislaenud, krediitkaartide kasutusel olev limiit, arvelduskrediit) on aga suurenenud tarbimislaenude osakaal, 71%lt 72%ni. Igapäevase tarbimisega seotud laene oli 2016. aasta lõpuks antud kokku 0,6 miljardi euro ulatuses.

Eraisikute laenuturg on väga koondunud: ligikaudu pool turust kuulus 2016. aasta lõpu seisuga Swedbankile, ülejäänu jaotati omavahel peamiselt SEB Pank, Danske Bank A/S Eesti filiaal ja Nordea Bank AB Eesti filiaal. Tarbimislaenude puhul kasvas 2016. aastal märkimisväärselt Inbanki turuosa, 6%lt 10%ni. Tarbimislaenude jäägi põhjal on Inbank tõusnud Swedbanki (70%) ja SEB Panga (11%) järel suuruselt kolmandaks.

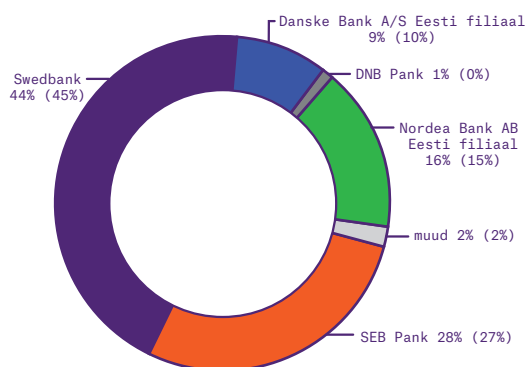
Eraisikute laenude jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

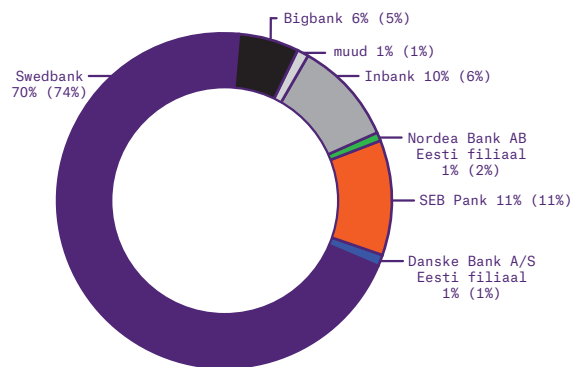
Igapäevase tarbimisega seotud laenude jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

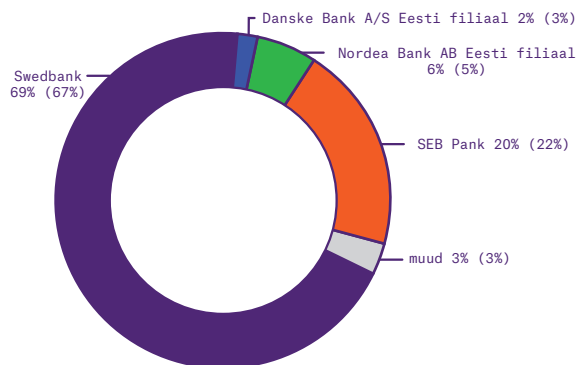
Eraisikute eluasemelaenude turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

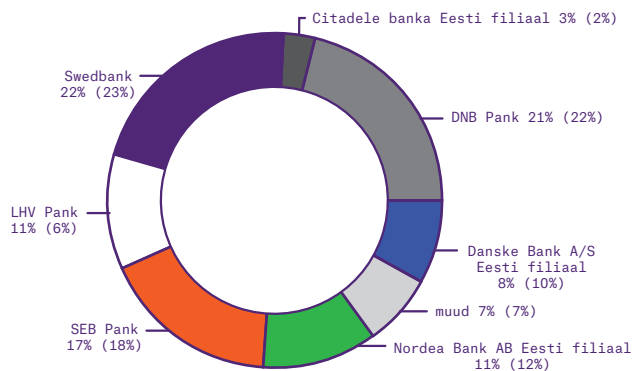
Eraisikute tarbimislaenude turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Eraisikute krediitkaartide turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Eraisikute muude laenude turu jaotus
2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

10. Krediidiandjate väljastatud laenud

Turujaotus:

Swedbank Liising	24%
Nordea Finance Estonia	22%
SEB Liising	20%

Eraisikutest kliente:

443 380 kehtivat lepingut

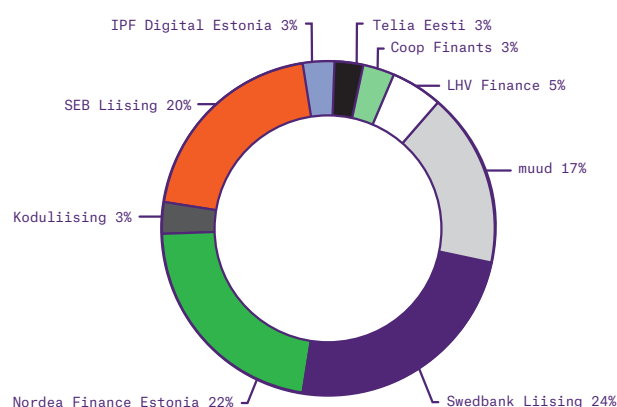
Teenuse maht:

koondlaenuportfelli maht 741 miljonit eurot

2016. aasta lõpu seisuga oli krediidiandja tegevusluba 50 ettevõttel. Lisaks neile tegutses turul 12 pankadega seotud krediidiandjat. Tol hetkel oli veel menetluses 9 ettevõtte tegevusloataotlus. Suurimate laenuportfellidega krediidiandjad on juba tegevusloa saanud.

Tegevusluba omavate ja erandi alusel tegutsevate krediidiandjate laenuportfelli jääk oli 2016. aasta lõpu seisuga 741 miljonit eurot. Suurima osa ehk 78% sellest olid väljastatud pankadega seotud ettevõtted. Ülejäänud ehk 22% turust on katnud krediidiandjad, kes ei ole pankadega seotud. Nende hulgas on suurima turuosaga Koduliising, IPF Digital Estonia, Telia Eesti ja Coop Finants (kõigil 3%).

Krediidiandjate turu jaotus laenuportfelli jäägi alusel 2016. aasta lõpus

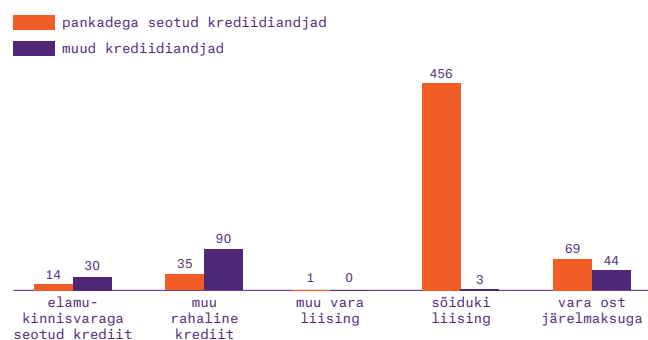
Suurim osa pankadega seotud krediidiandjate laenuportfelist moodustas sõiduki liising (456 miljonit eurot). Suurim osa muude krediidiandjate laenuportfelist oli väljastatud muu rahalise krediidi näol (90 miljonit eurot), mis on oma olemuselt tagatiseta väikelaen.

Tegevusluba omavad krediidiandjad olid 2016. aasta lõpuks sõlminud 443 369 lepingut, millest kuulusid 28% pankadega seotud ettevõtetele.

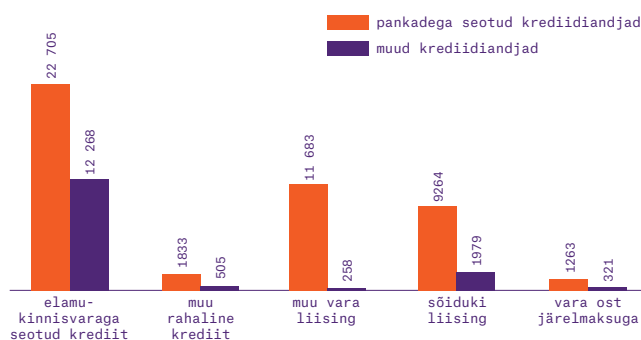
Keskmise laenulepingu väärtus on krediidilepingu liigi vaates väga erinev. Suurim keskmine laenujääk oli

2016. aasta lõpus elamukinnisvaraga seotud laenuudel: pankadega seotud krediidiandjatel keskmiselt 22 705 eurot, muudel krediidiandjatel 12 268 eurot. Sõiduki liisingu keskmine laenulepingu jääk oli pankadega seotud krediidiandjatel 9264 eurot ja muudel krediidiandjatel 1979 eurot. Igapäevaste arveldusega seotud muu rahalise krediidi ja järelmaksuga vara ostu lepingu jääk oli pankadega seotud krediidiandjatel keskmiselt 1833 eurot ja 1263 eurot, muude krediidiandjate puhul 505 eurot ja 321 eurot.

Krediidiandjate väljastatud laenude jääk 2016. aasta lõpus (mln eurodes)

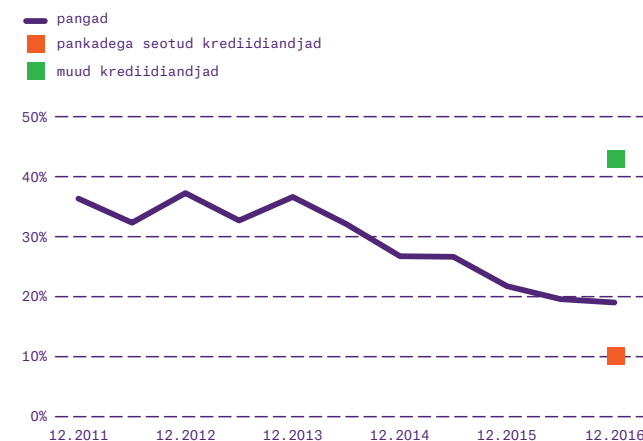

Krediidiandjate väljastatud laenulepingute keskmine jääk 2016. aasta lõpus (mln eurodes)

Keskmine krediidi kulukuse määr on pankadega seotud krediidiandjatel ja muudel krediidiandjatel märgatavalt erinev. 2016. aasta lõpus oli keskmine krediidi kulukuse määr pankadega seotud krediidiandjatel 10%, aga muudel krediidiandjatel 43%. Pankadel oli krediidi kulukuse määr keskmiselt 19%.

Krediidi kulukuse määr

11. Hoiustamine³⁷

Turujaotus:

Swedbank	48%
SEB Pank	23%
Nordea Bank AB Eesti filiaal	11%

Kliente:

2 589 174 kehtivat lepingut

Teenuse maht:

hoiuste kogumaht 16,3 miljardit eurot

HOIUSTE JÄÄK

Eesti pankadesse paigutatud hoiuste jääk kasvas 2016. aastal 5,1% ehk 798 miljoni euro võrra, ulatudes 2016. aasta lõpuks 16,3 miljardi euroni. (2015. aastal oli hoiuste jääk kasvanud 657 miljoni euro võrra). Peamiselt suurenesid nõudmiseni ja üleööhoiused: nende jääk moodustas 12,9 miljardit eurot. Kuna intressimäärad on endiselt madalad, jäi tähtajaliste ja säästuhoiuste jääk suuresti muutumatuks, 3,3 miljardile eurole. Muud hoiused (sh investeerimishoiused) moodustasid 0,1 miljardit eurot. Seega vaid 21% hoiustest oli paigutatud kindla tähtajaga. Kiirema kasvutempo tõttu suurenes nõudmiseni ja üleööhoiuste osakaal, aasta võrdluses 77%lt 79%ni. Tähtajaliste ja säästuhoiuste osakaal samal ajal vähenes, 22%lt 21%ni.

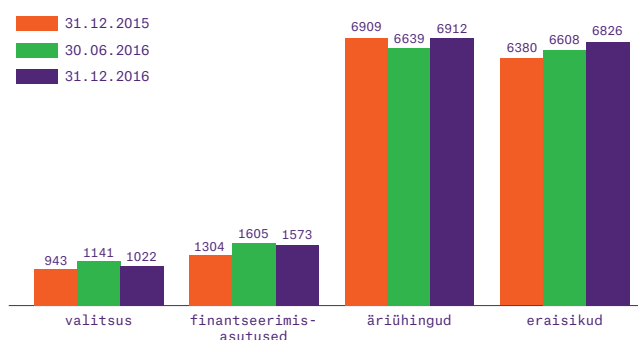
Suurima osa hoiustest olid paigutanud äriühingud³⁸. 6,9 miljardit eurot ehk 42% kogu hoiuste jäägist. Enamik ehk 88% äriühingute hoiustest olid nõudmiseni ja üleööhoiused, kokku 6,1 miljardit eurot, ning ülejäänud 12% tähtajalised ja säästuhoiused.

Eraisikutele³⁹ kuulus 6,8 miljardi euro väärtuses hoiuseid ehk peaaegu 42% hoiuste jäägist. Suurema osa neist moodustasid samuti nõudmiseni ja üleööhoiused: 4,9 miljardit eurot ehk 71% kõigist eraisikute hoiustest. Tähtajaliste ja säästuhoiuste osakaal oli 27%, kokku 1,9 miljardit eurot, ning investeerimis- ja muid hoiuseid oli 0,1 miljardi euro väärtuses.

Finantseerimisasutuste⁴⁰ ja valitsuse hoiuste jääk oli 2016. aasta lõpus vastavalt 1,6 miljardit ja 1 miljard eurot.

Mitteresidentide hoiuste osakaal 2016. aasta jooksul vähenes, 16%lt 12%ni.

Hoiuste jääk (mln eurodes)

11. Hoiustamine

³⁷ Andmed hõlmavad hoiuseid, mis on paigutatud kõigis Eestis tegutsevates krediidiasutustes ning välisriikide Eesti filiaalides, ehk nii Eesti residentide kui ka mitteresidentide hoiuseid. Andmed ei sisalda hoiuseid, mis on avatud Eesti krediidiasutuste välisriikide filiaalides.

³⁸ Sisaldab ka riigi või kohaliku omavalitsuse äriühinguid.

³⁹ Sisaldab ka mittetulundusühinguid.

⁴⁰ Sisaldab ka kindlustusandjaid ja pensionifonde.

PANGAHOIUSTE TURU JAOTUS

Hoiuste jääk kasvas 2016. aastal suuresti Swedbanki ja SEB Panga toel, mille tulemusel nende turuosad suurenesid, vastavalt 47%lt 48%ni ja 22%lt 23%ni. Swedbank on siiski enamiku kliendirühmade vaates endiselt turuliider.

2016. aasta teisel poolel lõpetas Danske Bank A/S Eesti filiaal oma jaekliendi programme ning muutis juriidiliste isikute hoiuste hinnastamist, mis tõi kaasa ärimahtude märgatava vähenemise. Selle tulemusena kahanes Danske Bank A/S Eesti filiaali turuosa 7%lt 4%ni.

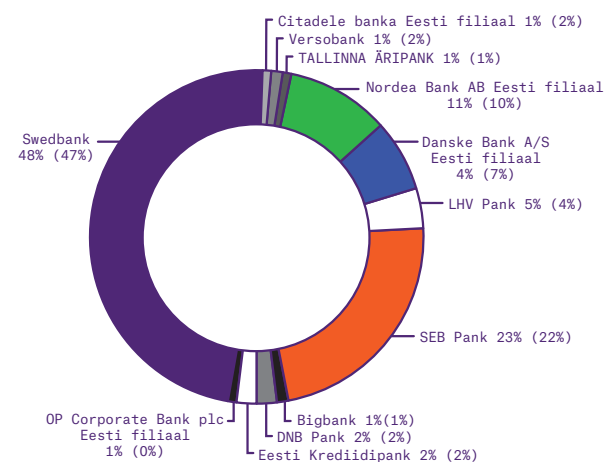
Valitsuse hoiuste turust kuulub suurim osa SEB Pangale (29% hoiuste jäägist), talle järgnevad Swedbank (22%) ja DNB Pank (16%). Kõige enam muutus aga Danske Bank A/S Eesti filiaali turuosa, mis vähenes aastaga 20%lt 3%ni.

Finantseerimisasutuste hoiuste puhul on suurenenud SEB Pangas hoiustatud summad, mistõttu on panga turuosa kasvanud, 19%lt 23%ni. Suurim turuosa kuulub siiski endiselt Swedbankile, kuigi see on aasta võrdluses vähenenud, 52%lt 39%ni.

Äriühingute hoiuste turul jätkus 2016. aasta teisel poolel ümberjaotus. Suurim raha väljavool toimus Danske Bank A/S Eesti filiaalis ja Versobankis, mille tulemusena kahanes nende turuosa vastavalt 7%lt 4%ni ja 4%lt 2%ni. Hoiuste jääk paljudes teistes pankades, eriti suurpankades, aga kasvas. Aastaga suurenes Swedbanki turuosa 45%lt 46%ni, SEB Panga turuosa 20%lt 21%ni ning Nordea Bank AB Eesti filiaali oma 11%lt 12%ni. Äriühingute hoiuste jääk on aga enim

Hoiuste turu jaotus

2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

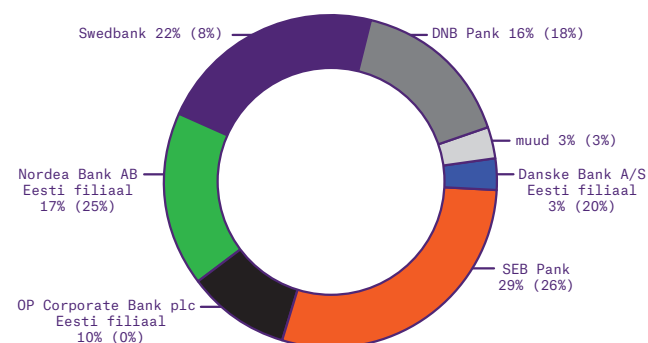

kasvanud OP Corporate Bank plc Eesti filiaalis, mille tulemusena on tema turuosa suurenenud 0%lt 2%ni.

Eraisikute hoiuste jääk on kasvanud enim Swedbankis ning panga turuosa on seega suurenenud, 55%lt 56%ni. Ka SEB Panga turuosa on kasvanud, 22%lt 23%ni. Danske Bank A/S Eesti filiaali turuosa vähenes, 5%lt 3%ni.

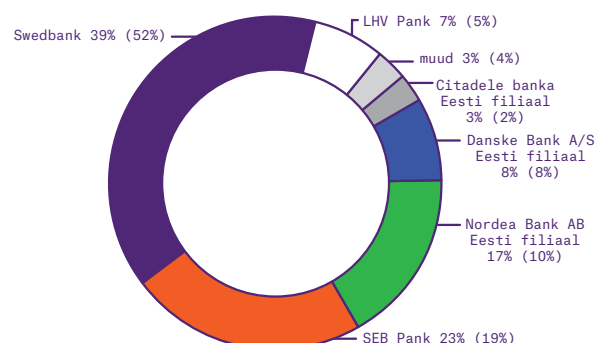
Valitsuse hoiuste turu jaotus

2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

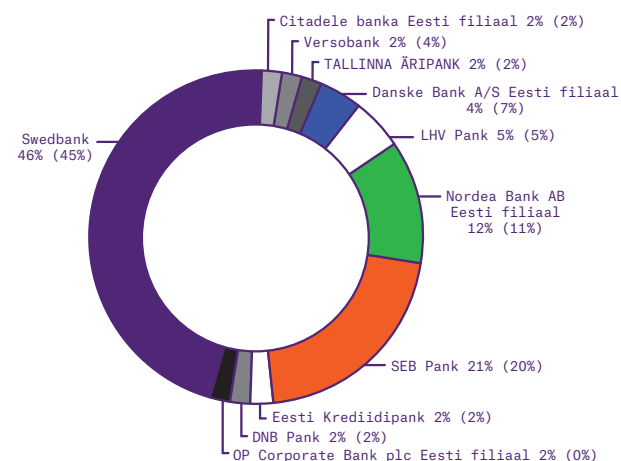
Finantseerimisasutuste hoiuste turu jaotus

2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

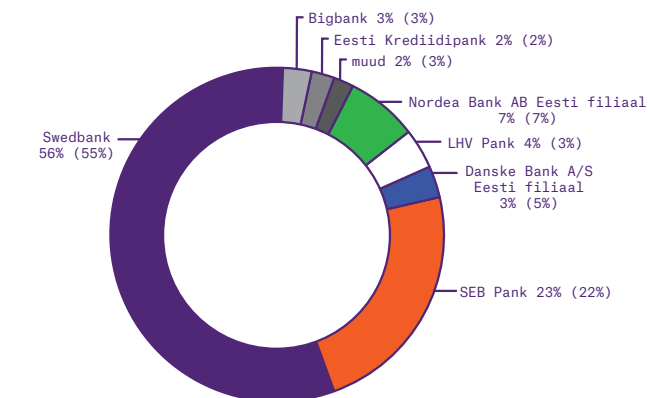
Äriühingute hoiuste turu jaotus

2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

Eraisikute hoiuste turu jaotus

2016. aasta lõpus (sulgudes 2015. aasta lõpp)

HOIUSTE ARV JA SUURUS

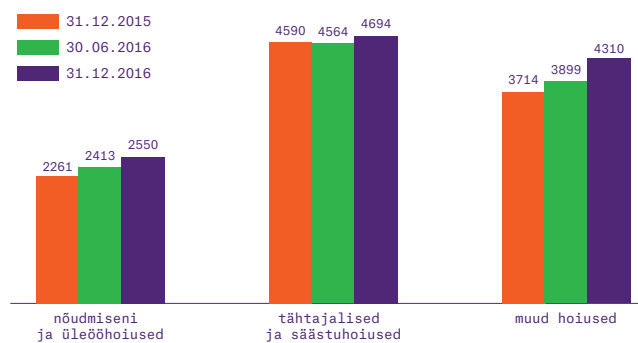
Hoiuselepingute arv 2016. aastal vähenes: nõudmiseni ja üleööhoiuste oma ligi 6700 võrra, tähtajaliste ja säästuhoiuste oma 27 800 võrra ning muude hoiuste oma 5400 võrra.

Kehtivate hoiuselepingute arv⁴¹ 2016. aasta lõpu seisuga:

• nõudmiseni ja üleööhoiused	2 164 000
sh eraisikute omad	1 912 000
• tähtajalised ja säästuhoiused	407 000
sh eraisikute omad	400 000
• investeerimis- ja muud hoiused	18 000
sh eraisikute omad	17 000

Eraisikute nõudmiseni ja üleööhoiuste keskmine suurus oli 2016. aasta lõpus 2550 eurot (2015. aasta lõpus 2261 eurot), tähtajaliste ja säästuhoiuste oma 4694 eurot (2015. aasta lõpus 4590 eurot) ning investeerimis- ja muude hoiuste oma 4310 eurot (2015. aasta lõpus 3714 eurot).

Eraisikute hoiuste keskmine jääk (eurodes)

41 Hoiused, millel on rahaline jääk.